

Sık Sorulan Sorular

A diverse group of people, including men and women of various ages and ethnicities, are gathered together. They are holding a large rainbow flag high above their heads. In the foreground, a woman with a red and white patterned scarf is looking towards the camera. The group appears to be at a public demonstration or rally.

CİNSEL YÖNELİM
ve
CİNSİYET KİMLİĞİ
AYRIMCILIĞINA HAYIR!

Giriş,

“Eşcinsellikle ilgili sıkça sorulan sorular” üniversitelerde ve gençlik buluşmalarında gençlere yönelik yaptığımız atölyeler de bize sorulan soruların hepsine yanıt veriyoruz.

Homofobi ve transfobiyle mücadele ederken, homofobinin aynı zamanda bilgi eksikliğinden kaynaklandığını görüyoruz. Birbirini tanımama, birbirininden haberdar olmama haline son vermeye çalışıyoruz.

Eşcinsellikle ilgili mücadele ettiğimiz bütün alanlar da bize sorulan soruların başında “siz eşcinsel misiniz?” sorusu geliyor. Önemli olan bizim cinsel yönelimimizin ne olduğu değil, neye karşı mücadele ettiğimiz, insanların birbirleri ve doğa üzerine egemen olmadığı bir dünya için mücadele ediyoruz. Ve Biz homofobi ve transfobiye karşı mücadele ediyoruz.

Eşcinselliğin konuşuluyor olmasının sorunlarımızı çözme noktasında önemli bir aşama olduğunu düşünüyoruz. Bu kitapçık gençlerle bir araya gelmelerimizde bize sorulan sorulardan yola çıkarak hazırladık.

Bu kitabın ilk basımını 2006 yılında hazırladık, 2006 yılından bu yana en çok ilgi duyulan yayınlarımızdan biri olan “sıkça sorulan sorular” kitapçığımızın hareketimiz ve bizler görünür oldukça soruların biraz daha değiştiğini gördük ve

kitapçığımızı Açık Toplum Vakfının destekleriyle yeniden basıma hazırladık.

Bu kitapta karşılaşmalarda bize sorulan sorulara yanıt bulmaya çalıştık, eğer yanıtlarımız sizin için yeterli değilse ve daha fazla sorunuz varsa bize doğrudan danisma@kaosgl.org adresinden ulaşabilirsiniz.

Sözlük

TOPLUMSAL CİNSİYET (İngilizce: GENDER)

Farklı kültürlerde, farklı coğrafyalarda ve farklı tarihsel zamanlarda kadınlara ve erkeklere toplumsal olarak yüklenen roller ve sorumluluklar bütününü ifade eder. Bu tanım, tipik olarak kadınlara ya da erkeklere ait özellikler ve beceriler ile değişik durumlarda kadın ve erkeklerden genellikle beklenen davranış biçimlerini de içerir. Her iki cinse ait bu tür özellikler; aile, arkadaşlar, söz sahibi kişiler, dini ve kültürel öğretilerin yanı sıra okul, işyeri ve basın-yayın organlarının etkileri ile şekillenmektedir. Toplumsal cinsiyet kavramı; kadın ve erkeğin toplum içindeki farklı rollerini, sosyal konumlarını, ekonomik ve politik güçlerini yansıtır ve aynı zamanda tüm bunları etkiler.

TOPLUMSAL CİNSİYET ROLÜ (İngilizce:

GENDER ROLE) Toplumsal cinsiyetin bir parçasıdır ve kişinin kendisini bir oğlan çocuk/erkek veya kız çocuk/kadın konumunda göstermek için yaptığı ve söylediği şeylerin tümü olarak tanımlanmaktadır. Bireyler arasındaki biyolojik cinsiyet farkı toplumsal bir eşitsizlik yaratmamaktadır. Ancak, kadına ve erkeğe yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri ve sorumlulukları bireyler arasında bir eşitsizlik ve ayrımcılığa

sebeplerden biridir. Bu, ataerkillik toplumdaki cinsiyetçi yaklaşımlardan kaynaklanmaktadır.

TOPLUMSAL CİNSİYET/BİYOLOJİK CİNSİYET:

İki sabit toplumsal cinsiyet kimliği olduğu düşüncesinin ötesine geçmek, bazılarımız için yeni ve baş etmesi güç bir fikirken, bazılarımız için hayatın ta kendisi. “Biyolojik cinsiyet” ve “toplumsal cinsiyet” ayrı, ancak bağlantılı kavramlardır. Biyolojik cinsiyet, genel olarak, bir insanın penis, testisler, vajina, rahim ve benzeri biyolojik özellikleri üzerinden tanımlanır. Bunlar anatomik bakımdan bir kişiyi kadın ya da erkek olarak tanımlayan özelliklerdir. “Toplumsal cinsiyet” ya da tıpta kullanılan terimiyle “cinsellik kimliği” ise çeşitli anlamlarda kullanılır. Bazen “toplumsal cinsiyet” kavramıyla toplumsal cinsiyet rolleri ya da ifadeleri -belli bir zaman döneminde belli bir kültürde “erkeksi” ya da “kadınsı” kabul edilen davranış özellikleri- kastedilir. Bu özellikler, saç şekli ve giyim stilinden, insanların konuşma ya da duygularını ifade etme tarzlarına kadar uzanabilir. “Toplumsal cinsiyet” kavramı, toplumsal cinsiyet kimliğini -erkek, kadın ya da transseksüel olarak kendimize dair içsel algımızı- ifade etmek için de kullanılabilir.

CİNSEL YÖNELİM: Belli bir cinsiyetteki bireye karşı süregelen duygusal, romantik ve cinsel çekimi ifade eder. Cinselliği oluşturan dört unsurdan biridir.

Cinsellikle ilgili diğer üç unsur ise;

Biyolojik cinsiyet,

Toplumsal cinsiyet kimliği (erkek ya da kadın olmaya ilişkin psikolojik duyum)

Toplumsal cinsiyet rolüdür (eril ya da kadınsı davranışları belirleyen kültürel normlara uyum).

Tanımlanmış üç cinsel yönelim ise;

Kişinin kendi cinsiyetinden birine yönelmesi eşcinsellik,

Kişinin karşı cinsiyetten birine yönelmesi heteroseksüellik,

Kişinin her iki cinsiyete de yönelmesi biseksüelliktir.

Cinsel yönelim, duyguları ve kendilik kavramını içerdiği için cinsel davranıştan farklıdır. Bireyler davranışlarıyla cinsel yönelimlerini ifade edebilecekleri gibi etmeyebilirler de.

Eşcinsel: Duygusal/cinsel açıdan hemcinsine ilgi duyan kadın veya erkek. Eşcinsellik uzun yıllar boyunca bilim çevreleri de dahil olmak üzere çeşitli gruplar tarafından bir cinsel kimlik bozukluğu, hastalık, sapıklık gibi olumsuz ifadelerle tanımlanmıştır. 1973 yılında Amerikan Psikiyatri Birliği Ruhsal Bozuklukların Tanı ve İstatistiksel El Kitabı-IV (DSM-IV) ile ve daha sonra 1992 yılında Dünya Sağlık Örgütü de Uluslararası Hastalık Sınıflandırması (ICD) ile eşcinselliğin ruhsal bir bozukluk olmadığı kararını almış ve bu kavramı hastalık sınıflandırmalarından çıkarmıştır. Türkiye’de de resmi olarak DSM-IV kullanılmaktadır.

Gey: Erkek eşcinsel. Bu terim, eşcinsel kurtuluş hareketiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Bu süreçte, “homoseksüellik”ten politik bir kopuş olarak tanımlanmıştır. “Homoseksüel” kelimesi, tıp tarafından tanımlanmış olduğu halde, “gey” kelimesi, aynı cinsten insanların birbirlerine karşı duygusal, erotik, cinsel yönelimleriyle yarattıkları hayat tarzını tanımlamak için, eşcinsel bireyler tarafından ortaya konmuştur. Başlangıçta hem kadın hem erkek eşcinselleri kapsayan bir sözcük olmakla beraber, günümüzde sadece erkek eşcinseller kendilerini ifade etmek için kullanmaktadırlar; ancak İngilizcedeki karşılığı olan “gay” sözcüğü yurtdışında gündelik konuşmada her iki cinsiyet için de kullanılabilir. Bu kelimenin, Türkçe’ye, İngilizce’den olduğu gibi alınması 1980’lere rastlar. 2000’li yıllardan itibaren de, şu an kullanılan haliyle, okunduğu gibi yazılmaktadır. İlk kez, 1999’da Türkiyeli Eşcinseller Buluşması sonrasında “gay” sözcüğü, Türkçeleştirilerek “gey” olarak kullanılmaya başlanmıştır. Eylül 2006 tarihinden itibaren de Türk Dil Kurumu elektronik sözlüğünde gey, erkek eşcinsel olarak tanımlanmaktadır.

Lezbiyen: Kadın eşcinsel. Sözcüğün kökeni, M.Ö. 6.yüzyılda, Yunan kadın şair Sappho’nun yaşadığı Lesbos (Türkçe adıyla, Midilli) adasından gelir.

Biseksüel: Duygusal/cinsel açıdan her iki cinsiyete de ilgi duyan kadın veya erkek. Biseksüel bir kimse her iki cinse

de aynı ölçüde ilgi duymayabilir ve bu ilginin derecesi zaman içinde değişebilir. Biseksüellik, aynı anda hem bir kadına hem bir erkeğe ilgi duymak, her iki cinsiyetten iki birey ile aynı anda birlikte olmak anlamına gelmez.

Heteroseksüel: Duygusal/cinsel açıdan karşı cinsiyete ilgi duyan kadın veya erkek. Heteroseksüellik, kendiliğinden ve zorunlu olarak, toplumda egemen olan var oluşturmaktadır. Toplumda “norm” olan heteroseksüellik olduğundan ve aksini söylemedikçe herkes heteroseksüel sayıldığından heteroseksüel bireyler, kendilerini heteroseksüel diye tanımlamak gereği duymazlar.

CİNSİYET KİMLİĞİ

Karşıt Giysicilik-Tra(n)svestizm (Transvestism): Geçici olarak karşı cinsten biri gibi yaşamak için, o cinse ait giysilerin giyilmesi ve karşı cins gibi davranılmasıdır. Kalıcı bir cinsiyet değişikliği özlemi veya bununla ilgili hormonal/cerrahi tedavi isteği yoktur. Bu terim Avrupa’daki Crossdresser’a denk gelir ama ülkemizde daha çok transseksüellikle karıştırılmaktadır.

Travesti: Daha çok dış görünüşle ve davranışlarıyla karşı cinse ait olma isteğinde olan kişi. Bu sözcük kişideki transvestizmi ifade eder. Halk arasında travesti dendiğinde daha çok kadın giyimindeki/davranışındaki erkekler akla gelse de

travesti kelimesi aslında hem erkek hem de kadın için geçerlidir; yani erkek giyimindeki/davranışındaki kadınlar için de kullanılır.

Transseksüel: Kendisini karşı cinsten biri olarak tanımlayan kişidir. Hem erkek hem de kadın için geçerlidir. Kişi erkek olduğu halde kadın olmayı isteyebilir, kadın olduğu halde erkek olmayı isteyebilir. Ancak transseksüel, daha çok ruhsal eğilimler için belirleyici bir kelimedir. Kişinin davranışlarından çok iç dünyasında kendisini karşı cinsten biri gibi görmesi, hissetmesidir. Bu yüzden transseksüel bireyleri dış görünüşlerinden belirlemek söz konusu değildir. Çünkü bireyler, kendilerini karşı cinsten hissettiklerini dış görünüşlerine her zaman yansıtmazlar. Transseksüellik cinsiyete dair kimliği ifade eder; bireylerin cinsel yönelimi ile alakası yoktur. Transseksüel bir birey, heteroseksüel, biseksüel veya eşcinsel olabilir.

-Halk arasında travesti, ameliyatla kadın olmamış, yalnızca dış görünümü ve davranışlarıyla kadın kimliğine bürünenleri; transseksüel ise giyim ve davranışlardan öte ameliyatla kadın olanları tanımlamak için kullanılan yerleşmiş kelimelerdir. Oysa her iki cinsiyet için de geçerli olmak üzere, kişinin cinsiyet geçişi ameliyatı olması ya da olmaması tanımlamalarda belirleyici özellik olmamalıdır. Kişinin kendisini nasıl hissettiği üzerinden getirdiği tanımlamanın esas

alınması gerekir.-

Transgender: her hangi bir cerrahi müdahale geçirmiş yada geçirmemiş kadın veya erkeklerden biyolojik cinsiyetine ve görünümüne bir şekilde müdahale edenlerin tamamını kapsayacak şekilde, İngilizce bir tanımlama olup Türkçe'deki travesti ve transseksüel tanımlamalarının ikisini de kapsar. İngilizcede LGBT kısaltmasındaki T'dir. Yurtdışında yaygın olarak kullanılmakla birlikte ülkemizde bu terim çok fazla yaygınlık kazanmamıştır.

İnterseks: Kadın ve erkekler için olağan sayılmayan bir şekilde dış genital organ ya da iç üreme sistemi ile doğmuş kişi.

HETEROSEKSİZM: Heteroseksüelliğin yegane cinsel yönelim olduğunu ileri süren, diğer cinsel yönelimleri yok sayan, baskılayan ya da aşağılayan ideolojidir. Kadınlara yönelik ayrımcılık olan seksizmin (cinsiyetçilik), heteroseksüel olmayanlara yönelik halidir. Heteroseksizm, heteroseksüelliği bir zorunluluk olarak görme ve biricik varoluş biçimi olarak dayatma halidir.

Heteroseksizm, Gordan'ın sosyoloji sözlüğündeki tanıma göre, 'Karşı cinsten insanların ilişkiye girdiği heteroseksüelliğin karşıtı olarak aynı cinsten insanların ilişkiye girdiği homoseksüelliğin yer aldığı bir dizi toplumsal arenada hete-

roseksüelliğe ayrıcalıklı rol atfedilen, çok çeşitli toplumsal pratikleri (dilbilimselden fiziksele kamusal ve özel alanda açık ve üstü kapalı olarak) anlatan bir terimdir. Heteroseksizm tek başına eşcinsellik karşısında konumlanan bir durum değildir.

HETERONORMATİVİTE: Heteroseksüelliğin normal ve tek cinsel yönelim olarak görülmesi, toplumsal değerlerin, kuralların ve yaşam biçimlerinin herkes heteroseksüelmiş gibi kabul edilmesidir. İnsanların kadın ve erkek olarak ikiye ayrılmasını; cinsel ilişkilerin/evliliklerin sadece ve sadece karşı cinsiyetlere sahip kişiler arasında olabileceğini ve her cinsiyetin kendine has rolleri olduğunu iddia eden inançlar, düşünceler, normlar bütünüdür.

HOMOFOBİ: Genel anlamıyla eşcinsellere ilişkin olumsuz duygu, tutum ve davranışlar olarak tanımlanır. Homofobi, kişisel bir korku ve irrasyonel bir inanç olmanın çok ötesinde kültür ve anlam sistemleriyle, kurumlar ve sosyal geleneklerle ilişkili olarak ele alınması gereken politik bir alanda oluşan, gruplar arası bir sürece işaret eder. Homofobi, daha bireysel (kişilik, benlik algısı, bilişsel yapılar vb.) süreçlerin de etkilediği, eşcinsellerin ve biseksüellerin bir dış grup olarak kavramsallaştırılması sonucunda oluşan ve belirli stereotiplerin eşlik ettiği bir gruplar arası ilişki ideolojisi olarak görülebilir. Homofobik ideoloji kendiliğinden

kişisel bir özellik olarak değil, belirli bir sosyo-kültürel bağlam içinde oluşur. Kültürel ve bireysel koşullar ve süreçlere dayalı bütün köklerine rağmen pek çok sosyal psikolog, homofobinin ırkçılık ve seksizm(cinsiyetçilik) bağlantıları içinde anlaşılabilceğini düşünür. Homofobi bu anlamda seksizmin önemli bir uzantısıdır. Heteroseksüellikten farklı cinsel yönelimlere sahip insanlara karşı şiddet, erkekliğin, bir anlamda cinsiyetçi kullanımıyla “insanlığın korunması ve kontrolü” için bir mekanizma haline gelir.

TRANSFOBİ: Travesti ve transseksüellere yönelik önyargı ve nefreti anlatır. Biyolojik cinsiyetinden dolayı kendisinden beklenen seksüel ve toplumsal rollere uymayarak cinsiyet değiştirenlere karşı bir tür kaygı ve korku ifadesidir.

Nefret suçu: Bir kişiye veya gruba karşı ırk, dil, din, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği gibi önyargı doğurabilecek nedenlerden ötürü işlenen, genellikle şiddet içeren suçları ifade eder. Eğer bu suç bir defaya mahsus olarak işlenmemişse ve süreklilik arz ediyorsa, suç işleyenler nefret grubu olarak adlandırılırlar. Bu suçları engellemeye ve suç işleyenleri cezalandırmaya yönelik düzenlenmiş yasalara ise nefret yasası denir.

Gey ve lezbiyen partnerler için evlilik yasası: Lezbiyen ve gey partnerlerin birlikteliklerinin yasalar önünde tanınması

için farklı ülkelerde farklı uygulamalar söz konusudur. Gey ve lezbiyen partnerler için evliliğe paralel olarak birçok paralel uygulama söz konusudur.

Sosyal beraberlik paktı: Heteroseksüel çiftlerin sahip olduğu, vergi, emeklilik, miras hakkı gibi birçok konuda olanaklar sağlamaktadır. Kayıt olmuş çiftler beraber araba sigortası edinme, birbirlerini sosyal güvenlik poliçeleri kapsamına alabilmeleri, beraber vergi bildiriminde bulunabilmeleri ve birbirlerine mülkiyetlerini vergi konusunda avantajlı olarak miras bırakabilmeleri gibi haklardan da faydalanabilir.

Kayıtlı beraberlik: Birlikte olduklarını teyit eden resmi bir belgeyi imzalayabilirler; ki bu durumun getirdiği avantajlar heteroseksüel partner evliliklerinin getirdiklerine oldukça yakındır.

Bildirimde bulunma: Aynı cins çiftler için bildirim hakkı vermektedir. Bildirimde bulunmak, getirdiği avantaj veya tanınma bağlamında genelde çok fazla etkiye sahip değildir. Ancak çift olarak yasalar karşısında tanınmayı sağlar.

SIK SORDUĞUMUZ SORULAR

Cinsel yönelim nedir?

Belli bir cinsiyetteki bireye karşı süregelen duygusal, romantik ve cinsel çekimi ifade eder. Cinselliği oluşturan dört unsurdan biridir.

Cinsellikle ilgili diğer üç unsur ise;

Biyolojik cinsiyet,

Toplumsal cinsiyet kimliği (erkek ya da kadın olmaya ilişkin psikolojik duyum)

Toplumsal cinsiyet rolüdür (eril ya da dişil davranışları belirleyen kültürel normlara uyum).

Tanımlanmış üç cinsel yönelim ise;

- Kişinin kendi cinsiyetinden birine yönelmesi eşcinsellik,
- Kişinin karşı cinsiyetten birine yönelmesi heteroseksüellik,
- Kişinin her iki cinsiyete de yönelmesi biseksüelliktir.

Cinsel yönelim, duyguları ve kendilik kavramını içerdiği için cinsel davranıştan farklıdır. Bireyler davranışlarıyla cinsel yönelimlerini ifade edebilecekleri gibi etmeyebilirler de.

Cinsel tercih terimi sıkça cinsel yönelim terimi yerine kullanılmaktadır. Cinsel tercih; bireyin tercih edebileceğini, istek ve seçim arasında bir ilişkidir.

Cinsel yönelim bir seçim midir?

Hayır. Cinsel yönelim birçok insanda henüz cinselliği yaşa-

mamışken, ergenliğin ilk dönemlerinde ortaya çıkar. Bazı insanlar uzun süre eşcinselliğini heteroseksüelliğe dönüştürmeye çok çalıştığını fakat başarısız olduğunu belirtmiştir. Bu sebeplerden dolayı psikologlar cinsel yönelimin birçok insan için, istediğinde değiştirebileceği bilinçli bir seçim olmadığı görüşündedirler.

“Eşcinsellik bir tercih midir?” “Tercih ve yönelim kelimeleri arasındaki fark nedir?”, “Homoseksüellik bir tercih mi içten gelen bir duygu mu?”, “Bu bir tercih mi? Yani bunu siz bir şeyler hissederek sonradan mı tercih ettiniz, yoksa doğuştan bir şey mi?”, “Eşcinsel olma bireysel özgür irade eylemi gerçekleşiyor? Yoksa fiziksel, yani tanrısal bir ritimle gerçekleşen bireysel özellik mi?”,

Eşcinsellik bir tercih değil, yönelimdir. Tercih iradi bir şekilde yapılır. Örneğin vejeteryan olup olmamayı tercih edebilirsiniz ya da öğlen yemeğinde simit-ayran ile geçiştirmek ile ev yemekleri yapan bir lokantaya gitmek arasında tercih yapabilirsiniz. Bir sabah aniden uyanıp “ben bugün kendi cinsimi arzulayayım” diyebileceğiniz bir durum değil eşcinsellik.

Cinsel yönelim konusunda tercih yapamazsınız. Sadece, eşcinselliğinizi yaşayıp yaşamamayı tercih edebilirsiniz.

Çoğu insan için cinsel yönelim, ergenlik döneminde hiçbir cinsel deneyim olmadan ortaya çıkmaktadır. Buna ek ola-

rak, kimi bireyler cinsel yönelimlerini eşcinsellikten karşı cinselliğe çevirmek için yıllar boyunca hiçbir başarı elde edemeden uğraştıklarını ifade ederler. Bu nedenlerden dolayı psikologlar, cinsel yönelimi isteğe bağlı olarak değiştirelebilen bilinçli bir seçim olabileceğini düşünmezler.

“Tercih” yaklaşımı ise, bize eşcinsellerin uğradıkları ayrımcılıkları meşrulaştırma zemini veriyor. Çok iyi niyetli gibi görünen “o senin cinsel tercihin” sözü, aslında dışlamayı da getiriyor. “tercih etmeseydiniz, işsiz kalmazdınız”, “her tercihin bir bedeli vardır” gibi eşcinsellere yönelik ayrımcılığı meşrulaştıran bir yaklaşım sergilenabiliyor.

“Heteroseksüel olmadığınızı nerden biliyorsunuz?”, “Eşcinsel olduğuna karar veren bir birey heteroseksüel olmadığını keşfederek mi yoksa en baştan bilerek mi kendini tanıyor?”, “Karşı cinsten biriyle bir ilişki yaşadığınızda daha çok hoşlanabileceğiniz ihtimalini düşündünüz mü?”

Heteroseksüellik o kadar egemen bir şekilde hayatın her alanını düzenliyor ki, bir eşcinsel kendi cinsel yönelimini sorgularken de çoğu zaman merkeze heteroseksüelliği alarak sorgulamasına başlıyor. Bu soruyla eşcinsellerin heteroseksüel olup olmadıkları sorgulanırken, tersinden heteroseksüeller hiçbir zaman cinsel yönelimlerini sorgulama

gereği duymuyorlar. Çünkü “norm olan”ın heteroseksüellik olduğu öğretildiği için norm üzerinden bir sorgulama ve kendimizi tanımlamamız isteniyor.

Eşcinsellik bir ruh hastalığı veya duygusal sorun mudur?

Hayır. Psikologlar, psikiyatrlar ve diğer ruh sağlığı uzmanları eşcinselliğin bir hastalık, ruhsal bozukluk veya duygusal sorun olmadığına karar verdiler. Son 35 yılda yapılan daha objektif çalışmalar bize eşcinselliğin duygusal veya sosyal sorunlarla ilgisi olmadığını göstermiştir. Eşcinsellik geçmişte bir hastalık olarak görülüyordu, çünkü ruh sağlığı uzmanlarının ve toplumun eşcinsellik konusunda önyargılı bilgileri vardı. Bunun sebebi de birçok çalışmanın sadece terapistlerde eşcinselleri kapsamıydı. Hâlbuki araştırmacılar terapist olmayan eşcinselleri araştırdığında eşcinselliğin bir ruh hastalığı olmadığı anlaşıldı. 1973'te Amerikan Psikiyatri Derneği yapılan yeni araştırmaları önemli buldu ve eşcinsellik terimini ruhsal ve duygusal bozukluklar listesinden çıkardı. 1975'te de Amerikan Psikoloji Derneği de bunu destekleyen kararlar aldı. Her iki dernek de eşcinsellik ile hastalık ilişkilendirilmesini sonlandırmak amacıyla ruh sağlığı uzmanlarını uyardı. Bu karar yapılan yeni araştırmalarla her iki kurum tarafından tekrar onaylandı. Türkiye'den de bahsedilmeli. Türkiye'deki psikiyatri de hastalık kategorisinden

Çıkarılmış halini, yani DSM 4' kullananor.

Eşcinseller iyi birer ebeveyn olabilir mi?

Evet. Heteroseksüel ve eşcinsel bireylerin yetiştirdiği çocuklar üzerine yapılan araştırmalarda karşılaştırılan çocuklar arasında zekâ durumu, psikolojik ve sosyal durum, arkadaş ortamındaki popülerlik, toplumsal cinsiyet rol kimliği gelişimi ya da cinsel yönelim oluşumu açısından hiçbir gelişimsel fark görülmemiştir. Eşcinseller hakkında diğer bir yanlış inanç da eşcinsel erkeklerin, çocuklara heteroseksüel erkeklerden daha çok cinsel tacizde bulunduğudur. Eşcinsellerin ocuklara sarkıntılık etmeye heteroseksüellerden daha yatkın olduklarına dair hiçbir kanıt yoktur.

Neden bazı eşcinseller için 'cinsel yönelimlerini dışa vurmak' zordur?

Eşcinsellerin üzerlerindeki tektipleştirme ve mazur olmayan önyargılar sebebiyle, açılmak, eşcinsellere duygusal rahatsızlık veren zorlu bir süreç haline gelebilmektedir. Eşcinsel bireyler hemcinslerinden hoşlandıklarını anladıklarında kendilerini 'farklı' ve 'yalnız' hissederler. Aıldıklarında da aile, arkadaş, iş arkadaşı ya da dini kurumlar tarafından reddedilmekten korkabilirler. şiddet ve ayrımcılık tehdidi, eşcinsel bireylerin cinsel yönelimleri konusunda açılmaları na engeldir. 1989'daki ulusal bir araştırma, eşcinsel oldukları için erkeklerin %5'inin, kadınların da %10'unun küfre ve

fiziksel şiddete, toplamın %47'sinin de ayrımcılığa maruz kaldığını raporlamıştır. Diğer araştırmalar da yüksek oranlarda şiddet ve ayrımcılığın varlığını belirtiyor.

Eşcinsellerin kendilerine karşı olan önyargı ve ayrımcılığı yenmelerinde nasıl yardımcı olunabilir?

Eşcinsellere karşı olumlu düşüncelere sahip kişiler, en az bir eşcinsel bireyi yakından tanıdıklarını belirtiyorlar. Bu sebeple psikologlar, eşcinsel gruba yönelik olumsuz tutumun sebebinin eşcinsellerle yaşanmış herhangi bir olayla oluşmadığına, stereotipler(kalıp yargılar) ve önyargılarla oluştuğuna inanıyorlar. Diğer azınlıklarda da olduğu gibi şiddet ve ayrımcılıktan korunmak çok önemlidir. Örneğin, ABD'de bazı eyaletler cinsel yönelim sebebiyle bir kişiye saldırmayı 'nefret suçu' sayıyor ve sekiz eyaletin de cinsel yönelim ayrımcılığına karşı yasaları bulunuyor. Türkiye'de ise maalesef cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılığı engelleyici ve LGBTT bireyleri koruyucu bir yasal düzenleme yok. Bunun için LGBTT örgütlerin kampanyaları sürüyor ve herkesin desteği bekleniyor. Bunun yanında, eşcinsellere yönelik önyargı ve ayrımcılığı yenmenin yolu, bireysel olarak da etrafımızı bilinçlendirmeye ve doğru bilgilendirmeye özen göstermek olabilir.

Terapiyle cinsel yönelim değışebilir mi?

Hayır. Eşcinsel yönelimin bir hastalık olmamasına ve eşcinsel bireyleri heteroseksüel bireylere dönüştürmenin hiçbir bilimsel gerekçesi olmamasına rağmen, bazı bireyler kendilerinin ya da başkasının(örneğin çocuklarının) cinsel yönelimini değıştirme arayışı içine girebilirler. Böyle bir terapi yapan bazı terapistler hastalarının cinsel yönelimini değıştirdiklerini (eşcinselden heteroseksüele) raporlamışlardır. Yakından ve detaylı inceleme bu raporların pek çok yönden şüphe yarattığını gösteriyor: pek çok yargı ruh sağlığı uzmanlarından çok cinsel yönelim hakkında ideolojik fikirlere sahip olan kurumlar tarafından öne sürülmüş; tedaviler ve getirileri zayıf belgelerle kanıtlanmış ve tedaviden sonraki hasta takip süresi çok kısa tutulmuş. 1990'da Amerikan Psikoloji Derneğı, değıştirme terapisinin işe yararlılığı konusunda hiçbir bilimsel bulgunun olmadığını ve bu terapinin yarardan çok zarar verdiğini belirtmiştir. Bir kişinin cinsel yönelimini değıştirmek sadece cinselliğini değıştirme meselesi değildir; o kişinin duygusal, romantik ve cinsel hislerini, ayrıca sosyal kimliğini ve öznelliğini değıştirmeyi gerektirir. Bazı ruh sağlığı ilgilileri cinsel yönelimi değıştirmeye yeltense de diğerleri, hastalık olmayan ve tamamen insanın kişiliğine ait bu özelliğini değıştirme denemelerinin etik olup olmadığını tartışıyorlar. Eşcinsellerin hepsi cinsel yönelimlerini değıştirecek terapiye ihtiyaç duymuyor. Eşcinseller de

herhangi biri gibi herhangi bir sebepten tedavi isteyebilir. Bununla birlikte açılmayla ilgili yardım veya önyargı, şiddet ve ayrımcılıkla baş etmeyle ilgili psikolojik destek isteyebilirler.

“Bir insan eşcinsel olduğunu nasıl ve ne zaman anlar?”, “Bu durumu ilk nasıl fark ettiniz?”, “Eşcinsellik belli bir yaştan sonra ortaya çıkabilir mi?”, “Eşcinsel olduğunuzu fark ettikten sonra neler hissettiniz?”, “İlk olarak cinsel yönelim nasıl fark edilir?”, “Fark ettiğinizde ne yaptınız?”, “Eşcinsel olduğunuz ilk siz mi çevreniz mi fark etti?”

Her eşcinsel biriciktir. Her eşcinselin kendini keşfetme süreci farklıdır. Bir eşcinsel kendini bildi bileli eşcinsel olduğunun farkında olabilir, bir başka eşcinsel bunu ergenlik yıllarında, bir başkası üniversite yıllarında veyahut emeklilik yıllarında fark edebilir. Nasıl anlar meselesine gelecek olursak, hemcinsine aşık olabilir, rüyalarında hemcinsiyle yakınlıştığını görebilir, karşı cinse seksüel, duygusal anlamda bir şey hissetmeyebilir. Yani, genel bir anlama şekli ve zamanı yoktur, kişiden kişiye değişiklik gösterir.

Kişi eşcinsel yada biseksüel olduğunu fark etmesi ile kabul etmesi eş zamanlı olmayabilir. Kişi cinsel yönelimini kabul etmek istemeyebilir, inkar edebilir. Yada cinsel yönelimini dış bir nedene bağlayabilir, “arkadaş çevresi”, “yetiştirme

tarzı” gibi bahaneler bulabilir. Sonraki aşamalar da ise kabul etme sürecine ulaşır ve cinsel yönelimi sosyal yaşamının bir parçası haline getirebilir ya da bunu sadece cinsellik düzeyinde yaşamayı tercih edebilir.

Cinsel yönelimin fark edilmesi, kabul edilmesi ve yaşanmaya başlaması bir süreç işidir. Dışarıdan kişilerin hal ve hareketlerinden, konuşma tarzından, arkadaşlık ilişkilerinden yada “karşı cinsten sevgilisi” olmaması halinden cinsel yönelimi konusunda tahmin de bulunulamaz. Ayrıca cinsel yöneliminin bir kimlik olarak sahiplenilmesi tamamen kişisel bir meseledir. Bu yüzden dışarıdan “tanı” koymak, “adlandırmak” homofobinin farklı bir seyridir.

Kabullenmek zor mu?

Eşcinselliğini fark etmek ile kabul etmek aynı zaman diliminde gerçekleşeceği gibi farklı zaman diliminde gerçekleşebilir. Eşcinsel bir birey, toplum baskısından, homofobiden kaynaklı olarak cinsel yönelimini kabul etmeyebilir, bu kişinin cinsel yönelimini fark etmediği anlamına gelmez. Kabul etmek bu anlamda kişiden kişiye değişen bir durumdur. Yani her eşcinsel için farklı olabilir.

Hayatında hiç karşı cinsle birlikte oldun mu ki?

Eşcinsel erkek ve kadınların, karşı cinsleri ile “henüz” birlikte olmadıkları için eşcinsel oldukları düşüncesinden hare-

ketle sorulan sorulardan biridir. Bir bireyin cinsel yönelimi, biriyle birlikte olup olmadığıyla değil, karşı cinse veya kendi cinsine dönük olup olmadığı ile belirlenir. Her iki cinse dönük olma durumu da söz konusudur(biseksüellik).

Karşı cinsi ile birlikte olan kadın ve erkek eşcinseller de vardır. Ailenin bu kadar baskın olduğu heteroseksist bir toplumda, kadın ve erkekler aileleri tarafından evlenmeye zorlanmaktadırlar. Özellikle, kadınların eşcinsel yönelimlerinden dolayı rızaları dışında bir erkekle evlendirilmeleri çok yaygındır.

Heteroseksüel bir bireye nasıl “hiç kendi cinsinden biriyle birlikte oldun mu” sorusu sorulmaya gerek duyulmuyorsa, eşcinsel bireyler için de aynı şekilde bu soruya gerek duyulmaması gerekir.

“Mutsuz bir ailede mi büyüdünüz?”, “Eşcinsellik neden var?”, “Eşcinselliğin ortaya çıkmasındaki etkenler neler?”, “Eşcinsel biyolojik bir şey mi?”, “Eşcinsellik hormonal bir şey mi?”, “Eşcinsellik sizce bir ayrıcalık mı, neden?”, “Eşcinsellik doğuştan mıdır, yoksa çevresel faktörler ile daha sonra mı ortaya çıkar?”, “Eşcinsellik yetiştirme tarzından kaynaklanmıyor. Neden bunu seçer insan?”, “Yetiştirme koşulları, hormonal vb. gibi bir sebepten dolayı mı ter-

cih ediliyor?”, “Eşcinselliğin tarihi nereden geliyor?”, “Ailenizde örnek oluşturan durumlar var mı?”

“Eşcinselliğin mutlaka bir nedeni vardır ve bu neden de bize dayatılan standart mutlu çekirdek ailedeki bir aksaklıktan kaynaklanıyordur” yaklaşımıyla sorulmuş bir soru. Mutsuz bir ailede çocukların hepsi neden eşcinsel olmuyor, ya da mutlu bir ailede çocukların hepsi neden heteroseksüel olmuyor?

Eşcinselliğinizin nedenini araştırdınız mı?

Eşcinselliğin nedeni, iki yüzyılı aşkın bir süredir araştırılıyor. Bir olgu’nun nedenini merak etme ihtiyacımız, onu değiştirme isteğimizle şekillenir. Eşcinselliğin nedenini bulmaya ilişkin hiçbir araştırma bugün, “eşcinselliğin nedeni budur” diyemiyor. “Heteroseksüelliğin nedenini” değil de “eşcinselliğin nedenini” araştırma çabası, bizim eşcinselliği “normal olmayan, doğal olmayan” bir olgu olarak algıladığımız sonucunu çıkarır.

Eşcinsellik genetik mi, çevresel mi, yoksa psikolojik mi?

Eşcinselliğin nedenine ilişkin yapılan hiçbir araştırma eşcinselliğin, heteroseksüelliğin, biseksüelliğin nedenini açıklayamamaktadır. Pozitif bilimler, açıklayamadıkları olgular

için “çoklu neden” kuramı ile hareket etmektedirler. Yani eşcinselliğin, biseksüelliğin, heteroseksüelliğin nedeni genetik, çevresel, psikolojik vs. olabilir ya da hiç biri olmayabilir. Ancak bizim sorgulamamız gereken, eşcinselliğin nedeni değil, eşcinselliği bir nedene bağlama ihtiyacı duyuyor olmamızdır.

Küçükken tacize/tecavüze mi uğradın?

Eşcinselliğin normal bir yönelim olmadığı, mutlaka kötü bir deneyim sonrasında ortaya çıktığına ilişkin yaygın düşüncenin arkasında, eşcinsel erkek ve kadınların küçükken tecavüze veya tacize uğradığı, bu yüzden eşcinsel olduğuna inanmak yatar. Cinsel yönelimi neyin belirlediği ya da bir şeyin belirleyip belirlemediği bugün için bilinmiyor. Ancak bu alanda yapılan araştırmalar, eşcinselliğin, biseksüelliğin, heteroseksüelliğin nedeni içerisinde taciz ve tecavüz olduğu konusunda bir bilgi vermemektedir.

Eşcinsellik hastalık mı? Bulaşır mı?

Eşcinsellik bir hastalık değildir. Ancak 1860’lı yıllarda eşcinsellik, ilk kez “homoseksüellik” sözcüğü ile anılarak hastalık olarak değerlendirilmiştir. 1973’de Amerikan Psikiyatri Birliği Ruhsal Bozuklukların Tanı ve İstatistiksel El Kitabı-IV (DSM-IV) ile eşcinselliği hastalık kategorisinden çıkarmış ve heteroseksüellik gibi bir cinsel yönelim olduğunu beyan etmiştir. 1992 yılında da, Dünya Sağlık Örgütü’nün mental

hastalıklar listesinden eşcinsellik çıkarılmıştır. Dolayısıyla eşcinsellik, hastalık olmadığından bulaşıcı da değildir.

Eşcinselliğin tedavisi var mı?

Bir hastalık olmadığı için tedavisi de yoktur. Ancak hastalık olduğu düşünüldüğü dönemde, uzun yıllar boyunca elektro şok, tiksindirme terapileri gibi tedavi yöntemleri uygulanmıştır. Bu müdahaleler, eşcinsel bireylerin cinsellik duygularını öldürmeye yönelik insancıl olmaktan uzak girişimler olarak değerlendirilmektedir. Bugün halen eşcinselliği tedavi etmeye çalışan doktorlar suç işlemektedirler.

Bu konuda hiçbir psikolog ya da psikiyatra gittiniz mi?

Bu soru, eşcinselliğin psikolojik bir hastalık ve eşcinsellerin de psikolojileri bozuk bireyler olduğu yanlış bilgisinden kaynaklanır. Bir eşcinsel birey, sırf eşcinsel olduğu için ruh sağlığı uzmanlarından yardım almak zorunda değildir. Ancak homofobinin ve eşcinsellere yönelik şiddetin bu kadar yaygın olduğu bir toplumda eşcinsel bireyler, cinsel yönelimleri nedeniyle yaşadıkları sorunlar nedeniyle ruh sağlığı alanında çalışan uzmanlardan yardım isteyebilmektedirler. Ancak ruh sağlığı alanında çalışan uzmanlar da eşcinsellere yönelik homofobik tavırlar sergileyebilir. Bu tür uygulamalarla karşılaşıldığında, Türkiye Psikiyatri Birliği'ne bildirilmesi halinde, doktor aleyhine soruşturma açılır.

Her şeyi tatmış insanlar hayatında farklılık olsun diye, doyumsuzluktan eşcinselliğe yöneliyor... Siz neden eşcinsel oldunuz?

Bu soru eşcinselliğin nedenine ilişkin bir önyargının uzantısıdır. Cinsel yönelimler ve kimliklerin oluşumu konusunda farklı çevreler farklı önyargılar geliştirebilirler. Örneğin eşcinselliği kapitalizmin artığı olarak değerlendirenler de, yoksulların tek eğlencesi olarak tanımlayanlar da, zenginlerin hafta sonu hobisi olarak yorumlayanlar da vardır. Aslında her grup, eşcinselliği kendi grubunun dışında bir varoluş olarak tanımlama isteği içindedir. Bu, “eşcinsellik öteki grupların içinde olabilir, ancak bizim içimizde olamaz” yaklaşımı ile bağlantılıdır. Eşcinseller toplumun her kesiminde ve her grubun içinde olabilirler. Sadece belli bir meslek grubuna, etnik gruba, yaş grubuna, sınıfa ait olarak kategorilendirilemezler.

Tarihimizde böyle bir şey yok. Avrupa’dan mı yayıldı acaba? Tarih araştırmaları gösteriyor ki insanlık tarihi boyunca eşcinsellik hep vardı. Toplumdan topluma, tarihten tarihe, coğrafyadan coğrafyaya farklılık göstermekle birlikte eşcinsel varoluş tarihin her döneminde ve her kültürde yaşanırdı. Örneğin Osmanlı divan edebiyatı eşcinsel aşk üzerine yazılmış eserlerle doludur.

“Eşcinsellik Avrupa’dan yayıldı” yaklaşımı, eşcinselliği “biz”e ait bir olgu olarak kabul etmeme, “öteki” içinde varolabilecek bir olgu olarak görme eğilimi ile şekillenen bir yaklaşımdır.

Doğada eşcinsellik yok, doğanın dengesini bozmaz mı bu?

Doğada birçok farklı canlı türünde eşcinselliğin olduğu araştırmalarla kanıtlanmıştır. Dolayısıyla, eşcinselliğin doğanın dengesini bozduğu düşüncesi büyük bir yanılgıdır; eşcinsellik doğaya ait bir gerçekliktir. Eşcinselliğin insan soyunun sonunu getireceğine yönelik komplo teorisi de, cehaletten kaynaklanır. Örneğin, Türkiye’de 1940’lı yıllardan beri yürütülen aile planlamasının insanların daha az üremelerine yönelik politikasının, Türkiye’de yaşayan insanların soyunu tüketeceğine inanmak ne kadar akıl dışı ise, bireylerin eşcinsel yönelime sahip olmalarının üremeyi durduracağından korkmak da o kadar akıl dışıdır. Bunun yanında bilimsel alanda yapılan araştırmalar sayesinde, bir erkek ile bir kadının cinsel birleşmesi dışında da, bireylerin çocuk sahibi olmalarını sağlayacak teknolojiye ulaşılmıştır. Son dönemde, iki kadının bir erkeğe ihtiyaç duymadan üreyebilmesini sağlayan bilimsel deneyler de gerçekleştirilmiş ve başarıya ulaşmıştır. Bir bireyin cinsel yönelimi, doğanın dengesini bozmaz. Bu dengeyi bozan, küresel ısınma ve çevre kirliliğidir ki bunun nedeni de eşcinseller değildir.

Eşcinsellik günah mı?

Eşcinsellik üzerinden yapılan tartışmalarda kutsal kitaplarda yer alan bazı bölümlerden bahsedilmektedir. Bu konu farklı dinlerde farklı şekillerde yorumlanmaktadır. Eşcinselliğin yasaklandığını savunan yorumların yanında, bu yasaklamanın rıza dışında gerçekleşen ilişkilere yönelik olduğunu savunan yorumlar da mevcuttur. Direkt olarak kutsal kitapta eşcinsel yönelimin günah olarak tanımlandığı ve cezalandırılması gerektiğine dair bir cümle geçtiği konusunda uzlaşmaz söz konusu değildir. Eşcinselliği günah olarak değerlendiren dini otoriteler yanında, bir kişinin cinsel yöneliminin o kişiyi günahkar olarak tanımlamayacağı görüşü de, son dönemde bazı dini otoritelerce konu edinilen bir gündem olmuştur. Dinin eşcinselliğe ilişkin yorumları daha çok o toplumun dine yüklediği kültürel anlamlardan doğru ortaya çıkabilmektedir.

“Eşcinsellerin dini inancı var mıdır?”, “3 semavi dinde eşcinseller lanetlenmiştir. Eşcinseller bu konuda ne düşünüyor?”, “Eşcinseller dinsiz midir?”, “Homoseksüellik ile din çelişiyor mu?”

Toplumun her kesiminde eşcinseller var olduğuna göre, her çeşit dini inançtan eşcinseller de var olabilir.

Eşcinsel/biseksüel bireyler içinde Müslüman, Yahudi, Budist, Hristiyan ya da başka bir dini inancı olanlar olabileceği gibi, agnostik, deist, ateist olanlar da vardır. Eşcinsellik/biseksüel-lik cinsel yönelimleri ifade eder ve dinsel yönelimler, kişilerin cinsel yönelimleriyle doğrudan bağlantılı değildir. Doğal olarak dini inancı olan eşcinsel/biseksüel bireyler de vardır, olmayan eşcinsel/biseksüel bireyler de. Burada yine önemli olan, cinsel yönelim üzerinden ortak paydası olan bir grubu diğer özellikler açısından da genelleme yaklaşımının yanlış olduğunun farkına varılması gerektiğidir.

Eşcinsellik suç mu?

Tarihin farklı dönemlerinde, farklı ülkelerde, eşcinsel bireyler sırf cinsel yönelim nedeniyle hapse atılmış, öldürülmüş, işkenceye maruz kalmışlardır. Örneğin, Almanya'daki Nazi döneminde eşcinsellik suç sayılmış ve soykırım eşcinsel bireylere de uygulanarak toplama kamplarında imha edilenler arasında eşcinsel bireyler de ye almıştır. Dünya'nın çeşitli ülkelerinde eşcinsellik hala suç sayılabiliyor ve para cezasından ölüm cezasına kadar çok çeşitli şekillerde cezalandırılabilir. Ancak eşcinsellik Türkiye'de suç değil. Yani eşcinselliği yasaklayan herhangi bir kanun maddesi bulunmuyor. Bunun yanında, cinsel yönelimi heteroseksüelden farklı olan bireyleri uğrayabilecekleri bir ayrımcılıktan koruyacak yasalar da henüz Türkiye'de mevcut değil. Bu ne-

denle, yasalardaki bazı boşluklar ya da yoruma açık “genel ahlak” gibi kavramlar homofobik yorumlamalarla eşcinsel bireylerin aleyhine uygulamalara yol açabiliyor ve eşcinsel bireyler sırf cinsel yönelimleri nedeniyle hukuksal süreçte ayrımcılığa uğrayabiliyorlar ve adil yargılanma hakları ellerinden alınabiliyor.

Askerlikten nasıl rapor alıyorsunuz? Gerçekten pembe tezkere veriyorlar mı?

Türk Silahlı Kuvvetleri, halen, Amerikan Psikiyatri Birliği’nin eşcinselliği hastalık olarak tanımlayan Ruhsal Bozuklukların Tanı ve İstatistiksel El Kitabı’nın 2.sini, yani DSM-II’yi kullanıyor ve psikoseksüel bozukluk tanısı ile eşcinsel erkekleri askere almayabiliyor. Pembe tezkere diye bir şey yok. Ancak bir birey eşcinsel olduğu için rapor aldığı zaman, cinsel kimlik bozukluğu, ileri derecede psikoseksüel bozukluk gibi tanımlar konularak rapora bu şekilde yazılıyor. Rapor alma sürecinde, eşcinsel bireyleri mağdur edecek uygulamalar yaşanabiliyor.

Peki biseksüellik nedir? Bir geçiş süreci mi, kararsızlık mı, yoksa doyumsuzluk mu?

Biseksüellik, erkek ya da kadın, bir bireyin duygusal/cinsel olarak iki cinse de dönük olma halidir. Biseksüellik, eşcinsellik ve heteroseksüellik gibi bir cinsel yönelimdir. Biseksüel bir birey, her iki cinse de aynı ölçüde ilgi duymayabilir ve bu

ilginin derecesi zaman içinde değişebilir. Biseksüel bireyler her iki cinsten hoşlanabildikleri için hem eşcinseller hem de heteroseksüeller tarafından kararsızlıkla, doyumsuzlukla suçlanırlar. Bunun gerçeklikle bir bağlantısı yoktur; yanlış bilgi ve önyargıdan kaynaklanır.

II. Çevre:

Neden eşcinsel/biseksüel olduğunuzu gizliyorsunuz?

Eşcinsel/biseksüel bir birey eğer isterse cinsel yönelimini kendi belirlediği insanlarla paylaşabilir. Eşcinsel/biseksüel erkek ve kadınlar kime, nasıl ve ne zaman açılacaklarına kendileri karar verebilirler.

Eşcinselliği gizliyor olmanın kişiden kişiye değişen nedenleri olmakla birlikte bunun temelinde yaşadığımız toplumun kültürü, dini, toplumsal yapısı yatmaktadır. Erkek egemen ve heteroseksist toplum yapısının hâkimiyetindeki geleneklerin, örflerin, adetlerin, dinin, mevcut yasaların barındırdığı homofobik yaklaşımlar ve bunların olası sonuçları bir araya geldiğinde, eşcinsel/biseksüel bireyler toplumdan dışlanmak, aile ve çevre baskısına maruz kalmamak, işten atılmamak, ayrımcılıkla ve şiddetle baş etmek zorunda kalmamak adına cinsel yönelimlerini gizleme yoluna gidebilirler. Eşcinsel/biseksüel bireyler için gizlenmek, basit ve genel bir ter-

cih değil, zorunluluk olarak ortaya çıkabilmektedir.

Eşcinsel olduğunuzu herkese söylüyor musunuz?

Eşcinsellerin sürekli eşcinsel olduklarına vurgu yaptıklarına ilişkin ayrımcı bir yaklaşımdır. Nasıl heteroseksüeller heteroseksüel olduklarını herkese söyleme gereği duymuyorsa, eşcinseller/biseksüeller de cinsel yönelimlerini herkese ilan etmiyor, her yerde haykırmıyor. İnsan hakları mücadelesi veren eşcinsel/biseksüel bireyler, toplumun her kesiminde olduklarını göstermek ve ayrımcılıkla mücadele etmek için politik olarak açılmayı tercih edebilirler. Çünkü toplumun genelinde eşcinsellerin/biseksüellerin kendi hayat alanlarında olmadığına, kendilerinden uzakta bir yerlerde olduğuna ilişkin bir yanlış düşünce egemendir. Heteroseksüel olmak doğuştan gelen, olması gereken “normal” olan cinsel yönelim olarak görüldüğünden, eşcinsel/biseksüel olduğunu söylemenin elbette politik bir anlamı var. Çünkü bireyler eşcinselliğini/biseksüelliğini açıklamadığı ve sakladığı sürece toplumun zihnindeki “heteroseksüelliğin normal eşcinselliğin anormal olduğu” fikrini değiştirebilmek mümkün değil. Ayrıca heteroseksist dünyada, eşcinsel/biseksüel olduğunu söylemediğin sürece heteroseksüel sayılmaya devam ediliyorsun. Kim, sahip olmadığı gibi bir özelliği taşıyor gibi yapmaktan ve bu şekilde ikiyeüzlü bir yaşamı sürdürmekten

hoşlanabilir ki? Aksini iddia etmedikçe herkesin heteroseksüel varsayılması ayrımcılığın bir parçasıdır. Eşcinsel/biseksüel bireylerin gerçekleştirdiği bu zorunlu açılma durumu da, herkesin heteroseksüel varsayılmadığı bir dünya için ayrımcılıkla mücadelenin bir yoludur.

**“Toplumsal baskı yaşamınızı nasıl etkiliyor?”,
“Ülkemizde hala önyargılı bakıldığı için askerlik bir sıkıntı oluşturuyor mu?”, “Toplumdan olumsuz tepkiler aldığınızda neler hissediyorsunuz?”, “Sokakta veya toplum içinde kendiniz rahat anlatabiliyor musunuz?”, “Günlük hayatınızda, iş bulmada, sosyal hayata katılmakta ne gibi sorunlar yaşıyorsunuz?”**

Toplumsal baskı, hayatın her alanında eşcinsel/biseksüel bireylerin yaşamlarını etkiliyor. Toplumsal baskının yarattığı en büyük etki, “kendin gibi” yaşayamıyor olmak. Birçok birey, baştan heteroseksüel varsayıldığı için açılmaya korkarak heteroseksüel rolü yapmak zorunda kalıyor ve toplumsal baskı yüzünden hiç istemeden evlenebiliyor, hoşlanmadıkları, istemedikleri bedenlerle ömür geçirmek zorunda kalabiliyor. Cinsel yönelimini saklamadan yaşamak isteyenleri ise, daha farklı sorunlar bekliyor. Aile ve arkadaşları kaybetme riski ile yüz yüze kalınıyor, sosyal ortamdan dışlanabiliyor, evde, okulda, kampüste, işyerinde, sokakta baskıya, sözlü/

fiziksel şiddete ve ayrımcılığa maruz kalınabiliyor. Bu şiddette ve ayrımcılığa maruz kalma korkusuyla birçok eşcinsel/biseksüel birey cinsel yönelimlerini rahatça ifade edemiyor ve duygusal/cinsel ilişkilerini yaşayamıyor. Toplumsal baskıdan dolayı birçok eşcinselin kendisiyle barışması ve eşcinsel kimliğini kabul etmesi sancılı bir şekilde gerçekleşiyor.

Normal hayatınıza devam ederken karşılaştığınız en büyük sorun ne oldu?

Eşcinsel/biseksüel bireyleri tek bir grup olarak algılamamak gerekir. Her birey kendi gündelik hayatı içinde, çevresindeki koşullara göre değişen çok çeşitli ve farklı sorunlarla karşılaşabilir. Bir birey en büyük sorunu ailesiyle yaşarken ve bir başka birey işyeri ile ilgili hayati bir sorun yaşayabilir. Aslında sorunun başındaki “normal” kelimesinden yola çıkacak olursak, eşcinsel/biseksüel bir birey cinsel yönelimini saklamadığında, o bireyin “normal” hayatına devam etmesi pek mümkün görünmüyor. Başta en önemli sorun en yakınından, aileden ve yakın çevreden başlarken, bu sorunun aşılması halinde başka büyük sorunlarla mücadele etmek gerekiyor.

Farklı olduğunuz için kendinizi şanssız ve mutsuz hissediyor musunuz?

Eşcinsel/biseksüel cinsel yönelimleri farklı olarak nitelendirmek, heteroseksüelliği merkeze alan bir yaklaşımdır. Üç

farklı cinsel yönelim vardır: eşcinsellik, biseksüellik ve heteroseksüellik. Cinsel yönelimi, bireyin kimliğinin bir parçasıdır. Bu noktada, şanssız ve mutsuz hissedilecek durumlar, bu parçanız nedeniyle şanssız ve mutluluğunuz elinizden alındığında ortaya çıkmaktadır. Toplumun homofobisinden kaynaklı olarak eşcinsel/biseksüel kadın ve erkekler ayrımcılığa maruz kaldığında ve insan hakları ihlallerine uğradıklarında yaşatılanlar onları mutsuzluğa itmektedir.

Keşke heteroseksüel olsaydım dediğiniz oluyor mu?

Bu, bireyin cinsel yönelimini kabullenmesi, özgüveni ve bilinciyle bağlantılı olarak değişkenlik gösterebilir. Eşcinsellik hakkındaki bilgi eksikliğinden dolayı bunun bir hastalık, günah ya da suç olduğunu düşünen bireylerin dile getirebilecekleri bir cümle olabilmektedir. Eşcinsel olduğu için sorun yaşayan bireyler hayatın farklı evrelerinde, keşke eşcinsel olmasaydım diyebilirler. Ancak bu bireyin yaşadığı sorunların içeriğiyle de ilgili bir duruma işaret eder. Bu soru da heteronormatif bir yaklaşımla sorulmuştur. Heteroseksüel olmayı dilemek yerine, eşcinsel/biseksüel olmanın bir zulüm olmaktan çıkması için mücadele etmek de bir seçenektir.

Kendinize nasıl hitap edilmesinden hoşlanıyorsunuz?

Kimse herhangi bir özelliğinin aşağılanmasını istemez. Do-

layısıyla eşcinselliği aşağılayan, küfür amaçlı kullanılan kelimelerin hitap şekli haline getirilmemesi gerekir. Erkek eşcinselliğini ifade eden gey, kadın eşcinselliğini ifade eden lezbiyen kelimesi ve erkek ve kadınlar için her iki cinsiyete ilgiyi ifade eden biseksüel kelimesi cinsel yönelimlerin tanımlanmasında yeterli ve doğru kullanımlardır. Homoseksüel kelimesi hastalık olarak tanımlandığı için bu kelimenin kullanımı da homofobik bir yaklaşımı işaret edebilir. Bunun yerine, homoseksüel kelimesinin birebir Türkçe karşılığı olan eşcinsel kelimesi tercih edilmektedir.

İbne deyince rahatsız oluyor musunuz?

İbne kelimesi, gündelik dilde eşcinsel varoluşu aşağılayan bir içerikte küfür, hakaret etmek için kullanıldığından, günümüzde rahatsız edici bir hitap şeklidir. Eşcinsellerin uğradıkları ayrımcılık ve insan hakları ihlalleriyle, yok sayılma ve aşağılanmayla mücadele ederken, bu tür küfürleştirilmiş sözcükleri kullanmıyoruz. Düz anlamıyla “ibne” sözcüğü, eşcinsel erkek kavramını karşılarsa da, “ibnelik etmek” deyiminin de işaret ettiği olumsuz anlamları kastederek yerleşmiş hali nedeniyle genel olarak tercih edilir bir tanımlama değildir. Kavramları öz anlamlarına döndürmek ve küfür olarak kullanımından uzaklaştırmak amacıyla tersine çevirerek cinsel yönelimlerini ifade etmek için bu sözcüğü politik olarak benimseyen eşcinsel bireyler de vardır.

Benim ailemde ya da çevremde hiç eşcinsel yok. Bir insanın eşcinsel olduğu nasıl anlaşılır?

Bu algı, başlı başına herkesin heteroseksüel sayılmasından kaynaklanmaktadır. Ailemizdeki, çevremizdeki herkesin heteroseksüel olduğunu varsaydığımız için çevremizde hiç eşcinsel yokmuş gibi geliyor. Çünkü birçok insan tam da bu nedenle gizlenmeyi, sessiz kalmayı seçiyor. Bir bireyin cinsel yönelimini, ancak o birey bunu yansıtmak ve paylaşmak isterse bilebiliriz. Eşcinsellik fiziksel bir özür ya da kusur olmadığından, bir bireyin dış görünüşüne bakarak cinsel yönelimi hakkında doğru bir bilgiye ulaşamayız. Yani, eşcinsellik görünüşten, hareketlerden belli olmaz. Bu bir cinsel yönelimdir ve kişinin iç dünyasıyla ilgilidir. Toplumdaki genel yargının aksine, erkeklerin efemine, kadınların erkekliği olması eşcinsellik belirtisi değildir. Toplumsal kadınlık ve erkeklik rollerinin dışında kalan kadın ve erkeklerin eşcinsel olduğunun varsayılması, erkeksi olmayan erkeklerin ve kadınsı olmayan kadınların eşcinsel olduğu ön kabulü, bu ikili cinsiyet rolleri beklentisinin her koşulda karşılanacağı yanlış inanışından beslenir. Oysa kadınsılık ve erkeksilik her iki biyolojik cinsiyette de bir arada var olabileceği gibi, birinden biri baskın da olabilir ve bu, cinsel yönelimi belirleyici bir unsur değildir. Aslında burada, “birinin cinsel yönelimini neden merak ederiz?” sorusunu sormak gerekir. Eğer karşımızdaki bireye karşı duygusal/cinsel bir ilgimiz yok ise, onun

cinsel yönelimini merak etmemizin de bir anlamı yoktur.

İnsanlar neden eşcinselliği şaka boyutuna taşıyor? Örneğin, erkeklerin arasında ‘gey’ lik, kızlar arasında ‘lezbiyen’ lik şakaları yapılıyor.

Ötekileştirme araçlarından biri olarak mizah, her toplumda ön yargıları besleyen, stereotipler yaratarak ayrımcılığı meşrulaştırmanın araçlarından biri olmuştur. Dil, ayrımcılığın kurulduğu ve yerleştiği alanlardan biridir. Hiçbir şaka sadece şakadan ibaret değildir. Bu yüzden eşcinselliği karikatürize edilmesinin homofobik bir tavır olduğunu unutmamak gerekir. Eşcinselliğin şaka konusu olması, “norm” olmayan bir durumun yakıştırmaya olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

Hayata bir daha gelseydiniz eşcinsel olarak mı gelmek isterdiniz yoksa?, Böyle olmaktan pişmanlık duyup ‘keşke’ dediğiniz oldu mu hiç?

Sorun eşcinsel olmak değil, sorun eşcinselliği yasaklayan, ayrımcılık yapan ideolojide.. bir daha dünyaya gelsek, ayrımcı olmayan, herkesin eşit ve özgür bir şekilde barış içinde yaşadığı bir dünyaya gelmek isterdik.. burada sorgulanması gereken cinsel yönelimimiz değil, toplumsal yapının ataerkil, heteronormatif yapısından kaynaklı yaşanan sorunlardır. Eşcinsel olduğumuz için pişmanlık duyulacak bir durum değil, “keşke” diyoruz tabii ki, “keşke, herkesin eşit ve özgürce

yaşadığı bir dünya olsa”, “keşke, insanlar cinsiyetleri, cinsel yönelimleri, cinsel kimlikleri, ırkları, dinleri, renkleri yada her hangi bir nedenle şiddete, ayrımcılığa mahrum kalmasa” gibi keşkelerimiz var. Uzun lafın kisası keşkelerimiz cinsel yönelimimize ilişkin değil, toplumsal yapının daha eşitlikçi ve özgürlükçü kurulabilmesine ilişkin...

III: Aile:

Aile kurmak konusunda ne düşünüyorsunuz?

Aile kurmak, anne-baba-çocuk şeklinde bir çekirdek aile oluşturmak olarak tanımlandığında eşcinsel birlikteliğini sürdürmek isteyen bir birey için, bir dayatma olmaktan öteye gidemez; toplumsal baskı ile evlenmek zorunda bırakılan ya da zorla evlendirilen eşcinsel bireyleri düşünecek olursak. Eğer iki kişinin yasalar önündeki evliliğinden bahsedecek olursak da, eşcinsel birlikteliklerin Türkiye’de yasallaşmamış olmasından dolayı, en azından Türkiye için bunun mümkün olmadığını belirtmek gerekir. Bunun dışında, geleneksel aile tanımlamalarının dışında, sevdikleriyle kendi ailesini kurmak isteyen ya da bir aile kurmayı hiç düşünmeyen eşcinsel bireyler vardır elbette. Burada da cinsel yönelimin bu anlamdaki tercihi belirlemede doğrudan rol oynamadığını düşünerek, bütün eşcinsel bireyler için tek bir yanıt olmadığını görmek gerekir.

“Çocuk sahibi olmak istiyor musunuz?”, “Bir gün çocuk sahibi olmak isterseniz?”, “Çocuğunuz olması için bir kadınla evlenir miydiniz? Bu konuya asla mı dersiniz yoksa?”

Çocuk sahibi olmak isteyen ve istemeyen heteroseksüeller gibi eşcinseller de vardır. Çocuk sahibi olmanın yöntemi, erkek ve kadından oluşan bir çiftin cinsel birleşmesine indirgenmediğinde, bu sorunun yanıtının da tek olmayacağı aşıkardır. Eşcinsel kadın ve erkekler pek tabi ki anne ve baba olmak isteyebilirler. Çocuk sahibi olmak isteyen pek çok eşcinsel birey, kendilerinin maruz kaldığı ayrımcılık ve şiddete, eşcinsel ebeveynleri olması nedeniyle çocuklarının da maruz kalacağı endişesini taşımaktadır.

Eşcinsel ebeveyni olan çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar, eşcinsel ebeveyni olan çocuklar ile heteroseksüel ebeveyni olan çocuklar arasında bir farklılık tespit etmemiştir.

Evli eşcinseller var mı?

Hemcinsi ile mi karşı cinsi ile mi evli olduğuna bağlı olarak bu sorunun iki yanıtı var. Eşcinsel evliliklerini yasal olarak tanıyan bazı ülkelerde aynı kadın-erkek evliliklerinde olduğu gibi tüm haklara (miras, veraset vs.) sahip olunabiliyor ve bu ülkelerde hemcinsi ile evli eşcinseller var. Türkiye ise, henüz böyle bir birliktelik yasal olarak onaylamadığı için, ancak kendi aralarında birlikteliklerini gayri çevrelerine

ilan eden ve hayat arkadaşlığı kurarak birlikte yaşayan eşcinsel çiftler var. Karşı cinsle evlilik yapan eşcinseller ise, her yerde olabileceği gibi, Türkiye’de çok yaygın. Aileleri tarafından zorla evlendirilen kadın ve erkek eşcinseller yanında, toplumsal baskıdan kurtulmak için paravan evlilik yaparak eşcinselliğini gizli olarak yaşayan eşcinsel bireyler var.

Evlat edinmek istiyor musunuz?

Çocuk sahibi olmak sorusunda bahsedildiği gibi, cinsel yönelim, anne ve baba olma istediğinden tamamen ayrı bir duygudur. Heteroseksüellerin hepsi için anne-baba olmak istiyorlar gibi bir genelleme yapılamayacağı gibi eşcinsel kadın ve erkekler içinde yapılmaz. Evlat edinmek isteyen eşcinsel erkek ve kadınlar vardır ve eşcinsel bireylerin ve eşcinsel çiftlerin sırf cinsel yönelimleri nedeniyle böyle bir haktan mahrum bırakılmaları bir insan hakları ihlalidir. Bazı ülkelerde eşcinsel çiftlerin evlat edinme hakkı vardır. Türkiye’de ise, bunu sınırlayan somut bir yasa olmamasına karşın, eşcinsel birlikteliklerin yasalarca tanınmıyor olması, bu konuda da bireyleri bu haktan mahrum bırakmaktadır.

Evlenmek istiyor musunuz?

Bu sorunun yanıtı da her eşcinsel birey için cinsel yöneliminden bağımsız olarak değişkenlik gösterecektir. Farklı ülkelerde eşcinsel birliktelikleri kayıt altına almanın farklı yolları vardır ve bu haktan yararlanmak isteyen ve isteme-

yen bireyler her zaman olmuştur, olacaktır. Eşcinsellerin sırf cinsel yönelimleri nedeniyle evlenememeleri bir insan hakları ihhalidir. Çünkü, birliktelikleri yasalar önünde tanın-sın isteyen ama bu haktan yararlanamayan çiftler, bir çok hukuksal getiriden de yoksun kalmaktadır. Çocuk sahibi olma, miras, yakınlık derecesi gereken yerlerde(hastane, hapishane gibi) partnerinin yanında olabilmek vb.

“Ailelerin yaklaşımı nasıl?”, “İlk öğrendiklerin-de nasıl tepki verdiler?”, “Aileniz bu durumu nasıl karşıladı?”, “Babanızın annenizin bu du-rum öğrendiğinde tavrı ne oldu? Dışlandığınızı hissediyor musunuz?”

Aileler birbirinden farklı tepki verebilmektedirler. Olum-suz olarak düşünüldüğünde, kendilerini suçlayabilirler, inkar edebilirler, eşcinsel evladı ile görüşmek istemeyebi-lirler, çocuklarının eşcinselliğini tamamen yok sayabilirler. Olumlu yaklaşımlara baktığımızda ise, eşcinsel hareketin de kazandığı ivme ile eşcinselliğin ve eşcinsel haklarının daha görünür hale gelmesinin de katkısıyla, artık birçok ailenin, çocuklarının eşcinsel olması durumu ile barışıp, çocukla-rına destek olmaya başlamış olduğuna tanık olmaktadır. Lambdaistanbul Aile grubu olan Listag çalışmalarına devam ediyor, Onur Yürüyüşünde eşcinsel, biseksüel ve trans ev-latlarına sahip çıktıklarını göstermek için bizimle birlikte yürüyorlar.

Ailende başka eşcinsel var mı?

Eşcinseller, dış görünüşten, konuşmasından, hareketlerinden anlaşılamayacağı için ailemizde, sosyal çevremizde, işyerimizde eşcinsel olup olmadığını bilemeyiz. Bize açık olan eşcinselleri bilebiliriz sadece doğal olarak. Ailesinde annesi, babası, kardeşinin eşcinsel olduğunu bilenler olduğu gibi, yakın akrabaları eşcinsel olan eşcinsel bireyler de vardır.

Eşcinsellik biseksüellik dediğimiz kavramları ben kişinin ruhuyla bedeninin uyuşmaması, kendi ruhunu, kendi bedenine yakıştırmamaması olarak düşünüyorum. Bunu fark eden aileler küçük yaştaki çocuklarını bundan alıkoyamazlar mı? Ya da bu fark edilmeyecek bir şey mi küçük yaşta?

Eşcinsellik, hal-davranışlardan, oynadığı oyunlardan anlaşılabilecek bir durum değildir. Ne kadar erken fark etsek o kadar çabuk kurtarırız diye bakacağımız bir hastalık, kötü alışkanlık değildir. Eşcinselliği tedavi etmeye, eşcinsel bireyleri değiştirmeye zorlayan bütün müdahaleler eşcinsel bireyin hayatını zorlaştırmak ve onarılamaz yaralar açmanın ve mutsuz bir birey yetiştirmenin ötesinde bir şeye yol açmaz.

Erkeklik – kadınlık rolleri cinsel yönelimlerden bağımsız toplumsal rollerdir ve zaman ve mekan içerisinde farklılık

gösterebilirler. Eşcinsel bireylerin anlaşılabilceğı toplumsal kodlar, roller yoktur.

Bir gün kızımın lezbiyen ya da oğlumun gey olduğunu öğrenirsem nasıl bir tepki vermeli, hangi yolu izlemeliyim?

Öncelikli olarak, çocuklarınızın hal ve hareketlerinden cinsel yönelimini anlamanız mümkün değildir. Öncelikli olarak çocuğunuzla ilişkinizi dedektiflik üzerinden kurmamanız gerekir.

İkinci olarak çocuğunuzun, davranışlarından doğru cinsel yöneliminizi fark etmeniz mümkün değildir. En fazla davranışlarını yorumlayabilirsiniz. Ancak cinsel yönelim bir kimliğin parçasıdır ve bunu sahiplenmesi ile ortaya çıkar. Çocuğunuz ister eşcinsel, biseksüel, heteroseksüel yada trans olsun yada olmasın, eşcinselliğin, heterosekselliğin normak bir cinsel yönelim olduğu, onun ne olursa olsun çocuğunuz olduğunu ve sizin için değerli olduğunu hissettirmeniz ve eşit ve özgür bir ilişki kurabilirsiniz.

Toplumsal roller ve eşcinsellik...

Erkekler ve kadınlara bakış açısı nasıldır? Bir parkta elele bir kadın bir erkek gördüğünüzde ne hissediyorsunuz?

Heteroseksüellik günümüz toplumlarında egemen cinsel yönelim olarak gündelik hayatımızı belirliyor ve herkese

heteroseksüelmiş muamelesi yapılıyor. Eşcinsel ve biseksüel kadın ve erkekler olarak, heteroseksüellikle ve heteroseksüel kadın- erkeklerle bir derdimiz yok. Heteroseksüellik ve eşcinsellik birbirinin zıt olan, birbirinden kopuk, bağımsız cinsel yönelimler değiller ve eşcinsel erkek ve kadınlar da toplum içerisinde yaşıyorlar.

Eşcinsel olan bireylerin konuşma tarzı neden inceliyor?

Eşcinsel erkeklere ilişkin bir soru. Ancak biyolojik özelliklerle kişinin cinsel yönelimi belirlenemez. Toplumsal roller, kadın ve erkeklerden beklenen rollerdir ve bu rollere uymayan kişileri eşcinsel olarak kodlamamak, adlandırmamak gerekir. Ses tonundan, vücut hareketlerinden insanların eşcinsel olduğu anlaşılmaz.

Homofobik insanların genelde içten içten gizli eşcinsel olduğu söylenir. Ne kadar doğrudur? Siz de böyle bir durum oldu mu?

Toplumsal yapı, herkesi, bütün toplumu, bütün toplumsal ilişkiler homofobik bir hale getiriyor. Tabii ki bütün bu ilişki ağlarında yetişen eşcinsel, biseksüel erkek ve kadınlar da homofobik olabilirler ve homofobiyleri yüzleşmeleri gerekebilir. Ancak bütün homofobiklerin “gizli” eşcinsel olduğunu söylemek, eşcinsellere yönelik şiddetin toplumsal bir sorun değil, eşcinseller arasında bir sorun olduğunu kabul

etmek anlamına gelebilir.

Eşcinsellerde de kadın birey gibi namus olgusu var mı?

Namus kavramı, kadına özgü bir kavram değildir. Namus-tan kasıt bekaret ise bekaret kavramının ataerkil toplumsal yapının kadın bedenine müdahalesi ve kadının özgürlüğünü kısıtlaması olarak yorumluyoruz. Ama pek tabii ki, kadınların kendi beden algısı ve beden bütünlüğüne ilişkin algısı olduğu gibi eşcinsel kadın ve erkeklerinde beden algısı vardır.

Eşcinsel olmak demek hem cinsine her dakika sarkmak demek değil ama böyle bir inanış var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Eşcinsel erkeklerin, sürekli cinsel tacizde bulunduğu algısı, heteroseksüel erkeklerin eşcinsel erkekleri tehdit olarak algılamasından kaynaklanmaktadır. Bu yüzden de eşcinsel erkeklerin davranışları genel de hem cinsine sarkma olarak değerlendirilebilmektedir. Bu tamamen bir ön yargıdır. Zaten eşcinsel erkekleri davranışlarından tanımak ve adlandırmak mümkün değildir. Ayrıca eşcinsel erkeklerin de heteroseksüel kadın ve erkekler gibi beğenileri kişiden kişiye değişmektedir. Nasıl ki bütün heteroseksüel erkekler bütün kadınlardan hoşlanmıyorsa, bütün eşcinsel erkekler de bütün erkeklerden hoşlanmazlar.

Aşk ve Cinsellik algısı:

Partnerinizle nasıl tanışıyorsunuz?

Partnerlerimizle heteroseksüellerin tanıştığı her yerde tanışabiliyoruz. Bunun yanında özellikle eşcinsellik sosyal yaşamın dışına itildiği için birbirimizi bulmamız daha zor oluyor. Özellikle eşcinsel ve biseksüel kadınların birbirlerini bulması ve iletişim kurması erkek eşcinsellere nazaran daha zor. Erkek eşcinsellerin birbirlerini bulabilecekleri sosyal mekanlar daha fazla.

Siz de aşk yaşıyor musunuz?

Eşcinsellik, duygusal/cinsel olarak kişinin hem cinsinden hoşlanma halidir. Heteroseksüel cinsel yönelimdeki bireylerin aşk yaşıyor olması gibi, eşcinsel ve biseksüel cinsel yönelime sahip bireyler de aşk yaşarlar. Doğal olarak da insana özgü bütün duyguları eşcinseller de biseksüeller de heteroseksüeller de yaşarlar. Eşcinsel ve biseksüel cinsel yönelimlerin salt sekse indirgenmesi, heteroseksizmin kendi dışındaki cinsel yönelimleri aşağı görmesi ve dışlamasından ileri gelir. Yıldırım Türker'den,

“eşcinsel bir aşk, her aşk kadar özel, her aşk kadar biricik, dünyaya tutulduğunda her aşk kadar kimsesiz ve bu toplumsal koşullarda biraz daha savaşıdır. her aşk, göze aldıklarının toplamıdır. eşcinsel aşk, bu anlamda başlıbaşına bir göze alma, cüret etme hanesine yazılabilir. bunun dışında

aşklarımızı yalınkat, toplu olarak gözetlenebilir, bir kaç sözcükle hemen anlaşılabilir kılmayı amaçlayan düzcinselliğin hegemonyası zaten eşcinsel olalım, düzcinsel olalım, hepimizi kurutmakta değil mi?

...

bir erkek, bir erkeği; bir kadın, bir kadını sever. kuracağımız ikinci cümle mutlaka politik olacaktır.”

Eşcinseller neden bu kadar sekse düşkün?

Eşcinsellerin sekse düşkün olduklarına ilişkin bilimsel hiçbir veri yoktur. Bu, tamamen eşcinsellere yönelik bir önyargıdan kaynaklanmaktadır.

Heteroseksüeller için cinselliğin olmadığı hal sorunlu olarak kabul edilmekte iken eşcinsellerin cinselliği düşünüyor olmasının sorun olarak görülmesi, eşcinsellerin cinsellik alanında maruz kaldıkları ayrımcılığın bir göstergesidir.

Eşcinsellerle cinsel ilişkiye giren herkes eşcinsel mi olur?

Cinsel edim ve cinsel yönelim birbirlerinden tamamen farklı konulardır. Örneğin zorla evlendirilen eşcinsel kadın ve erkeklerin cinsel yönelimi konusunda bir değişiklik olmadığı gibi, eşcinsellerle cinsel ilişkiye giren herkes de eşcinsel olmaz. Birey, kendi cinsel yönelimini nasıl adlandırıyorsa o esastır.

Cinsel ihtiyaçlarınızı karşılıyord musunuz? Evet-se nasıl?

Eşcinsel erkek ve kadınlar büyükşehirler dışında birbirlerini bulmakta halen zorlanıyorlar. Bunun yanında eşcinsel cinselliği heteroseksüel cinselliği gibi kutsanmadığı için eşcinsel erkek ve kadınlar birbirlerini bulmakta zorluk ekebiliyorlar. Toplumda herkes aksini iddia etmedikçe heteroseksüel varsayıldığından ve dış görünüşünden bir bireyin eşcinsel/biseksüel olduğu anlaşılmadığından sevgililik ilişkisi kurmak ve toplumsal baskılara göğüs gererek bunu sürdürmek kolay olmuyor.

Bunun yanında ataerkilliğin kadınlar üzerinde bu kadar acımasız olduğu bir toplumda, bir kadının aile evinden çıkma gerekçesi iş, okul ve evlenme ile mümkün olabiliyor. Bu nedenle, sosyalleşme ve sevgili bulma/cinsel ihtiyaçlarını karşılama anlamında erkeklere oranla daha kısıtlı oluyorlar. Bir kadın eşcinsel/biseksüel kendi gibi bir eşcinsel/biseksüel kadını bulamayabiliyor ve yalnızlığa mahkum kalabiliyor... Cinselliğin tabu halinin kadınlara ifte tabu olarak yansıdığı gerçeğinden de hareketle, konuşmaları bile ayıp görülen bir konuda eylemleri hiç de rahat olamıyor.

Erkek eşcinseller ise, ev dışı mekanlarda da birbirlerini rahatlıkla bulabiliyorlar. Ancak Elbette, aseksüel olmayan her cinsel yönelimden birey gibi eşcinsel/biseksüel bireyler de cinsel ihtiyaçlarını karşılayabilir.

Anal ilişkide pasif olan acı çekmekten mi hoşlanıyor?

Öncelikli olarak anal ilişkinin sadece eşcinsel erkeklere özel bir cinsel ilişki türü olmadığıнын bilinmesi gerekir. Heteroseksüel çiftlerde de anal ilişki yaşanmaktadır. Anal ilişki sırasında acı çeken insanlar olabileceği gibi bundan acı çekmeden hoşlananlar da olabilir.

Aktif olanlar eşcinsel değil mi?

Eşcinselliği anlamaya çalışırken, toplumsal cinsiyetin heteroseksüelliğe yüklediği kodlarla anlamaya, çözmeye çalışıyoruz ki bu, heteroseksüel ilişkileri kısıtlayan ve sınırlayan bir kodlamadır aynı zamanda. Heteroseksüel ilişkide kadının pasif, erkeğin aktif olduğu yönünde bir ön kabul vardır. Yataktaki pozisyon üzerinden aktif, pasif gibi yüklemeler yapılamaz. Bir kişi eğer hem cinsine, fiziksel, duygusal ve cinsel anlamda bir şey hissediyorsa o kişi eşcinseldir. Bir kişinin cinsel ilişkiye girip girmediği ya da cinsel ilişkideki pozisyonu üzerinden eşcinsel, heteroseksüel, biseksüel olduğuna karar verilemez.

Erkek eşcinseller iktidarsız mıdır?

Erkek eşcinsel olmak, cinsel bir sorununuzun ya da eksikliğinizin olması anlamına gelmez. Erkek eşcinseller iktidarsızdır çıkarımı yanlıştır. Heteroseksüelliği merkeze koyan bir anlayışla sorulan bir sorudur.

Pedofili eşcinsellerde neden daha yaygın?

Pedofili başlı başına başka bir konudur. Eşcinsellik ve pedofili farklı konulardır. Pedofilinin eşcinseller arasında daha fazla yaygın olduğuna ilişkin hiçbir araştırma yoktur. Bu tamamen eşcinsellere yönelik önyargılı düşünce ve tutumların ürünüdür.

**“Eşcinsellikte cinsel taciz ne anlama geliyor?”,
“Eşcinsellikte birliktelik sadece cinsellik üzerine mi kurulu? Psikolojide eşcinseller hakkında genel tanım şöyledir: küçük yaşta cinsel istismara uğrayanlar ergenlik döneminde eşcinselliği tercih eder. Bu gerçekte böyle midir?”**

Toplumda farklı görülme, bakışların sizi sorgular şekilde olması hayatınızı ilişkilerini nasıl etkiliyor?”

Eşcinsel birliktelikler sadece cinsellik üzerine kurulu olabilir de olmayabilir de... Heteroseksüel çiftler de nasıl bir genelleme yapılamayacaksa, eşcinsel çiftler konusunda da birliktelikleri konusunda genelleme yapılamaz. Eşcinselliğin nedeni küçükken uğradığı taciz değildir. Toplum baskısı, eşcinsel ve biseksüel kadın ve erkeklerin cinsel yönelimleri ile barışmaları ve kimliklerini kurmaları noktasında olumsuz yönde etkilemektedir.

Cinsiyetinizden memnun değil misiniz? Karşı cinse mi özeniyorsunuz?

Eşcinsel erkek ve kadınların kendi beden algılarına ilişkin bir sorunları yoktur. Eşcinsellik, erkek olarak erkeğe, kadın olarak bir kadına duygusal, zihinsel ve cinsel yönelim halidir. Yani eşcinsel erkekler kadın, eşcinsel kadınlar erkek olmak istemezler.

“Her erkeğe ilgi duyar mısınız?”, “Cinsel ilişkide tatmin olma durumu”, “Girdiğiniz ilişkilerdeki tatmin duygusundan mı bu tercihi seçtiniz?”

Eşcinsel erkeklerin, bütün erkeklerden hoşlanacağı gibi bir yanılsama vardır. Eşcinsel erkekler de heteroseksüel kadın ve erkekler gibi hoşlandıkları tipler farklılık gösterir, her eşcinsel erkek bütün erkeklerden, her eşcinsel/biseksüel kadın da bütün kadınlardan hoşlanır algısı tamamen bir önyargıdan ibarettir. ve eşcinselliğin tehdit olarak algılanmasına neden olmaktadır. Eşcinselliğin nedeni, duygusal yada cinsel tatminsizlik yada doyumsuzluk değildir.

“Eşcinsellikte cinsel deneyimin yeri ne?”

Eşcinsellik söz konusunda olduğun da egemen olan yönelim heteroseksüellikten farklı olarak cinsel deneyim aranır. Bir kişinin kendi cinsiyle birlikte olmadan eşcinsel olamayacağı yada karşı cinsle birlikte olmadan eşcinsel olduğundan emin olmaması gerektiği vurgulanır. Ancak cinsel yönelimin

tanımından da anlaşılacağı üzere cinsel yönelimin arzu, duygunun hangi cinse yöneldiği ile ilgilidir. Aktif cinsel yaşantı üzerinden cinsel yönelim tarifi yapılamaz. Eşcinsellikte de heteroseksüellik de olduğu gibi yönelimin bir parçasıdır cinsellik.

“Sevgililik ilişkisinde cinsiyet rolleri var mı?”, “İlişkide biri kadın biri erkek rolünü mü üstlenir?”, “Kadın ve erkek birlikteliklerinde, erkek daha koruyucu kadın ise daha anaç ve daha çok sevmeye ihtiyaç olandır. Toplumun bize biçtiği erkek ve kadın rolleri bu birliktelikte yansarlar. Eşcinsellerde böyle bir rol var mı? Yani kendilerin kadın ya da erkek olarak mı hissediyorlar?”, “Eşcinsel ilişkilerde baskın olan taraf ile olmayan taraf nasıl belli oluyor?”

Sevgililik ilişkisinde cinsiyet rolleri ilişkiye göre değişebilir. Bu ilişki içindeki bireylere göre değişir, cinsel yönelimle değil, kişilerin kendi tercihleri ile ilgilidir. Heteroseksüel ilişkilerde de, eşcinsel ilişkilerde de bu ikili toplumsal cinsiyet rolleri paylaşabileceği gibi, bunların geçişkenliği ya da belirsizliği de mümkündür. Bazı ilişkilerde cinsiyet rolleri olabilir bazı ilişkilerde de olmayabilir.

V. Kadın eşcinsellere özel:

Lezbiyenler erkeklerden nefret mi eder?

Elbette hayır. Bir kadının erkeklere aşık olmaması, erkekleri tamamen hayatından soyutladığı anlamına gelmez. Lezbiyenlik, erkek düşmanlığı demek değildir. Bir kadın erkeklerden soğuduğu ya da nefret ettiği için lezbiyen değildir. Bu düşünce, kadın eşcinselliğinin, ancak erkeklerle yaşanan kötü bir deneyim nedeniyle var olabileceğini savunan cinsiyetçi bakış açısının ürünüdür.

Feminist olduğun için mi lezbiyensin?

Lezbiyenlikle feminizm arasında doğrudan bir ilişki yok. Nice lezbiyen feminist değil, nice feminist de lezbiyen değil. Sonuç olarak, her lezbiyen feminist, her feminist de lezbiyen değildir. Ancak, feminizm toplumsal cinsiyeti sorguladığı için cinsel yönelimden kaynaklanan toplumsal durumları da sorgular ve eşcinsel bireyler için politik bir perspektif olarak benimsenebilmektedir.

Kadın kadına sevgililik ilişkisinde de aktif-pasif roller benimseniyor mu?

Aktiflik-pasiflik değerlendirmesi, kimin altta kimin üstte, kimin arkada kimin önde, kimin güçlü kimin zayıf olduğuyla ilişkilendirilip yorumlanmakta, bu da erkek-kadın ilişkilerinde de sanki zorunluymuş gibi gösterilen ikili kısır cinsiyet rollerini dayatmaktadır. Bunun yanında cinsel edimdeki çe-

şitlilik açısından bakıldığında, kadın kadına ilişkilerde de her cinsel yönelimdeki ilişkide olabilecek çeşitlilikler mevcut olabilir; iki kadının ne istediği ile ilişkili olarak ortaya çıkar. Klasik aktif-pasif rollerinin olmadığı ilişkiler de vardır, olduğu ilişkiler de olabilir.

Kadınlar çirkin oldukları için mi lezbiyen olur? (Güzel kadınsın, niye lezbiyen oldun?)

Lezbiyenlerin/biseksüel kadınların estetik anlayışı yok mu? Erkekler mi sadece güzellikten anlar? Bu bir yönelimdir, güzellikle çirkinlikle ilgisi yok. Çirkin kadını erkekler istemiyorsa kadınlar niye istesin? Bu düşünce, “lezbiyen=erkek bulamamış kadın” bakışıdır ve aşağılayıcıdır. Bir kadının başka bir kadını isteme ona aşık olma iradesi ve potansiyelini yok sayarak kadını iradesiz kılan “erkekçe” bir yaklaşımdır.

Neden evlenmeyi düşünmüyorsun, kendine göre bir erkek mi bulamadın?

Bu soru da yine, bir kadının ancak, erkekler tarafından beğenilmemesi ya da hiçbir erkeği beğenmemesi durumunda, kadınlara yöneleceği varsayımından hareket eden heteroseksit bir yaklaşımdan beslenir. Eşcinsel kadınlar evlenmeyi düşünmez diye bir genelleme de yanlış olur. Düşünen de vardır düşünmeyen de, bir kadınla evlenmeyi düşünen de vardır; hiç evlenmek istemeyen de.

İki kadın o işi nasıl yaparlar ki? Penissiz nasıl oluyor?

Olur... Seks, partnerlerin özeli ve kişiler içlerinden nasıl geliyorsa öyle yaşarlar. Zorlama ve baskı olmaksızın karşılıklı yaşanan her şey güzeldir, seks de öyle. İki kadının penis olmadan zevk alamayacağı düşüncesi, iki kadın arasındaki ilişkiyi ciddiye almayan, kendine rakip olarak gören heteroseksist ataerkil sistemin ürettiği asılsız düşüncelerden biridir. ‘Gerçek’ cinsellik için illa ki bir penis gerektiği heteroseksist koşullanmalarımızdan birisi. İki kadının birbirini hissetmesi ya da cinsel doyuma ulaşabilmeleri için penise ihtiyaçları yoktur.

Lezbiyenler toplumda daha çok seviliyor. Kadının eşcinsellik daha kolay onay almıyor belki ama daha estetik duruyor. Neden?

Lezbiyenlik toplumda sevilmiyor, kadın cinselliği sadece erkek pornografisine hizmet ettiği için lezbiyenlik de erkek pornografisine malzeme ediliyor. Bunun yanında erkek eşcinselliğinin estetik olmaması durumu ise tamamen homofobik heteronormatif yapının yanılmasıdır. Yüz yıllar boyunca erkek eşcinselliği estetik bir şekilde sunuldu, Vatikan’ın duvarlarını bile homo-erotik erkek ilişkinin resmedildiğini görüyoruz. Ancak toplumsal yapı zaman içerisinde değiştiği için günümüzde estetik olmadığı söyleniyor..

ancak estetik kavramı da göreceli ve değişkendir, kişiden kişiye, zamandan zamana ve toplumdan topluma değişiklik gösterir.

Hemcinsimle bir kez sevişmiş olmam benim biseksüel veya eşcinsel olduğumu gösterir mi? Yoksa başka ölçütler de mi gereklidir?

Cinsel edim ve cinsel yönelim birbirinden farklı olgulardır. Kişiler cinsel yönelimlerinden bağımsız olarak hem cinsleri ile yahut karşı cinsle birlikte olabilirler, bu cinsel yönelimi etkilemez. Cinsel yönelim, duygusal, fizyolojik ve zihinsel olarak kişinin yöneldiği cinsle göre tanımlanır, cinsel yönelimi kimliğin bir parçası olarak kurmak kişinin iradesiyle karar vereceği bir olgudur.

Homofobi ve Transfobi Karşıtı Mücadele

Eşcinsel dernekleri neden var? Eşcinselliği özendirmeye mi çalışıyorsunuz?

Eşcinsel dernekleri, bireylerin bir araya gelmelerini, örgütlenmelerini sağlamak ve böylece uğradıkları ayrımcılık ve şiddetle mücadele edip, eşcinsel bireyleri güçlendirmek ve desteklemek için vardır. Türkiye’de olduğu gibi, dünyanın birçok ülkesinde, lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transseksüel (LGBT) bireylerin de bir araya gelip sosyalleşmeye ve ortak politikalar üretip hakları için mücadele etmeye ih-

tiyaçları vardır. Eşcinselliğe özendirilerek eşcinsel olunacağı düşünesi, temelsiz ve gerçek dışıdır. Cinsel yönelim, özenti yoluyla oluşmaz. Hayatları boyunca toplum tarafından sistematik olarak heteroseksüellik dayatıldığı ve özendirildiği halde cinsel yönelimi eşcinsel/biseksüel olan bireylerin var olması da bunun bir göstergesidir.

Eşcinsellik neden artıyor?

Eşcinsellik artmıyor, eşcinsel bireylerin görünürlüğü artıyor. Eşcinsel/biseksüel bireyler yaşadıkları sorunlarla mücadele etmeye başladıkça, daha çok eşcinsel bireyin farkındalığı artıyor ve toplum içerisinde cinsel yönelimlerini daha fazla gizleyip saklamamaya yöneliyorlar. Çünkü gizli kaldıklarında bu yok sayılma ve aşağılanmanın hiçbir zaman son bulmayacağına her gün yeniden şahit oluyorlar. Her ne kadar halen, gizli eşcinsellik çok yaygın olsa da, gün geçtikçe bilinçlenen ve haklarının gasp edilmesine sessiz kalmak istemeyen eşcinsel/biseksüel bireylerde artış oluyor. Doğal olarak da toplumda artan bu eşcinsel görünürlüğü, homofobik bir değerlendirme ile “eşcinsellikte artış” olarak algılanabiliyor. Bu artışa sayısal değil, eşcinsellerin insan hakları mücadelesinin artık daha görünür olması ve daha çok eşcinselin hayatını değiştirdiğinin bir göstergesi anlamında bir ileri adım olarak bakmak gerekir.

Ülkemizde devletin eşcinseller için yaptığı bir şey var mı? (zor durumda kaldıklarında koruma altına alınması ve bu tür imkânlar sağladığı yöntem veya yerler)

Devletin eşcinsel bireylere yönelik verdiği koruyucu herhangi bir sosyal hizmet bulunmamaktadır. Hatta, bütün vatandaşlara yönelik verdiği sosyal hizmetlere eşcinsel bireylerin erişiminin önünde ciddi engeller vardır.

Eşcinsellere uygulanan ötekileştirmenin kökü nedir?

Eşcinsellere yönelik ötekileştirmenin kökeninde ayrımcı ideoloji yatmaktadır. Ayrımcı ideolojiyi, milliyetçilik, militarizm, cinsiyetçilik, muhafazakarlık ve otoriterlik beslemektedir.

Geylerin, lezbiyenlerin heteroseksüellerden beklentileri nelerdir?

Öncelikli olarak, eşcinsellerin maruz kaldığı homofobi ve ayrımcılık sadece eşcinsellerin maruz kaldığı bir ayrımcılık türü değildir. Homofobiyle mücadele etmek bu anlamda sadece eşcinsellerin değil heteroseksüellerin de mücadele etmeleri gereken bir ayrımcılık türüdür. Eğer eşit ve özgür bir toplum ve dünya istiyorsak bütün ayrımcılıklara karşı birlikte mücadele etmeliyiz.

Kaos gl nin yanında durabilmek, onlar için de bir şeyler yapabilmek için ne yapmalıyız?

Ben Kaos GL'ye gönüllü olmak istiyorum ve ne yapacağımı bilmiyorum mu diyorsunuz?

Kültür Merkezi ve Kütüphane

Eğer Ankara'da, Türkiye'de Dünya'da yaşıyorsanız, Kültür Merkezi etkinliklerinin organize edilmesi, duyurulması konusunda sorumluluk alabilirsiniz.

Kültür Merkezimizi, hafta içi, kapısını açacak ve gelen LGBTT bireylerle ilgilenecek gönüllülere ihtiyacımız var. Hafta içi kültür merkezimizde gönüllü nöbetçi olabilirsiniz. Kaos GL Kütüphanesinin düzenlenmesi ve kütüphanenin genişletilmesi konusunda bize destek atabilirsiniz...

Akademik Çalışma Önerilerinin Değerlendirilmesi, Kaos GL Derneğine başvuran, akademik çalışma yapmak isteyen öğrenciler ve akademisyenlerle görüşmeler yaparak, çalışmalarının gerçekleştirilmesi konusunda destek olabilirsiniz. Ve çalışmalarına yön verebilirsiniz

Kaos GL Arşivinin Düzenlenmesi, Dergimizin ve derneğimizin 14 yıllık arşivinin düzenlenmesi ve elektronik ortama aktarılması konusunda sorumluluk alabilirsiniz.

İnsan Haklarının İzlenmesi ve Raporlaştırılması Çalışması
Kaos GL'nin, LGBTT Hakları Platformu ile birlikte yürüttüğü, İnsan Haklarının İzlenmesi ve Raporlaştırılması çalışmasında raportörlerimizle birlikte çalışabilirsiniz.

LGBTT Hakları Platformunun, Ankara'daki eylemlerinin organize edilmesinde, eylemlerin duyurulmasında sorumluluk alabilirsiniz...

LGBT Hakları Bültenin hazırlanmasında sorumluluk alabilirsiniz. Bültenin İngilizce çevirilerine destek atabilirsiniz.

Yaşadığınız, tanık olduğunuz bütün ayrımcılıkları bize aktarabilirsiniz.

Eğitimde Ayrımcılık Çalışması,

LGBT bir eğitimci iseniz, LGBT Eğitimci Çalışma Grubumuza katılabilirsiniz. Grubumuzun toplantılarına katılabilirsiniz. İsterseniz bu toplantıların organize edilmesinde sorumluluk alabilirsiniz.

LGBT eğitimcilerle yapacağımız mülakatlara eğitimci olarak katılabilirsiniz ve alanda yaşadığınız sorunları bizimle paylaşabilirsiniz.

Eğitimde Ayrımcılık Çalışması kapsamında, yapılacak olan Eğitim Mevzuatının Taranması ve İlköğretim Kitaplarının taranması çalışmasına destek olabilirsiniz.

Eğitim alanında okuyan bir öğrenci iseniz bu çalışmalara destek olabilir, ayrıca düzenli olarak organize etmeye ça-

lışacağımız, LGBT Öğrenciler Toplantılarına katılabilirsiniz, toplantının organize edilmesinde sorumluluk alabilirsiniz.. Eğitim komisyonu ile iletişim kurmak için egitim@kaosgl.org'a mail atabilirsiniz.

Sosyal Hizmette LGBT Bireyler Çalıştayı

Sosyal Hizmet Mesleği ile ilgileniyorsanız ya da sosyal hizmetler öğrencisi iseniz, Homofobi Karşıtı Buluşma kapsamında gerçekleştireceğimiz, sosyal hizmet ve LGBTT bireyler çalıştayının organizasyonda ve bu çalıştayın duyurulmasında sorumluluk alabilirsiniz.

Medya İletişim Çalışması,

Kaos GL olarak 2008 yılının başından beri düzenli olarak yazılı basını izliyoruz. Ve yıllık raporlar sunuyoruz. Bu raporun hazırlanması konusunda sorumluluk alabilirsiniz. Ve medyaya yönelik yapılan çalışmalara katılabilirsiniz.

Kaos GL, medya adres defterinin güncellenmesi için yürüttüğümüz çalışmalarımıza katılabilirsiniz.

LGBT bireylere ilişkin medyaya yansımış haberlere yorum yazabilirsiniz. İyi haberlere teşekkürleriniz, homofobik ve ayrımcılık yapan haberlere ise tepkilerinizi gönderebilirsiniz.

LGBT Dostu Sağlıkçılar Listesinin Oluşturulması,

LGBT bireylerin sağlık alanında ayrımcılığa uğramadan sağ-

lık hakkına erişimlerini sağlamaya yönelik yürüttüğümüz liste hazırlama çalışmasına katılabilir. Bu alanda sağlık çalışanları ile iletişim kurabilirsiniz.

Mülteci Destek Programı,

LGBT Mültecilerin Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği düzeyinde dosyalarının takip edilmesi ve LGBT Mültecilerin sosyal hizmetlere erişimleri konusunda destek sunabilir. LGBT topluluğunun ve sivil toplumun LGBT mültecilerin sorunları konusunda duyarlılık geliştirmek için faaliyetler organize edebilirsiniz.

Kaos GL Dergisi ve Web sitesi

Dergimize abone olabilirsiniz, arkadaşlarınızı ve tanıdıklarınızı abone olmaya teşvik edebilirsiniz. Üniversite öğrencisi iseniz arkadaşlarınızla birlikte okul kütüphanesine dilekçe vererek kütüphanenizin dergimize abone olmasını sağlayabilirsiniz.

İngilizce başta olmak üzere, yabancı dillerde çeviriler yapabilirsiniz. Uluslar arası gündemi takip ederek, uluslar arası alandaki gelişmeleri okuyucularımıza ulaştırma konusunda sorumluluk alabilirsiniz.

Kaosgl.org'a hikaye, haber, deneme ve makale yazabilirsiniz, arkadaşlarınızı yazmaya ve kaosgl.org'u takip etmeleri konusunda ikna edebilirsiniz.

Görsel sanatlarla uğraşıyorsanız, kaos gl dergisi ve web si-

tesi için katkı da bulunabilirsiniz, görsellerinizi bizimle paylaşabilirsiniz.

Size bizim adresimizden gelen mailleri, haberdar olmasını istediğiniz kişilere iletebilirsiniz.

Ben Ankara'da yaşamıyorum ama Kaos GL için bir şeyler yapmak istiyorum diyorsanız, yukarıda saydığımız işlerin çoğunu Ankara'da yaşamadan da yapabilirsiniz ve Kaos GL'ye destek olabilirsiniz.

Yaşadığınız şehirde Kaos GL Dergisinin Dağıtım sorumlusu olabilirsiniz. Derginin satılabileceğini düşündüğünüz Kitapevleri ile iletişime geçebilir ve Kaos GL Dergisinin Dağıtım Ağının Gelişmesine katkı da bulunabilirsiniz.

Ya da bütün bunları boş verin, “Kaos GL’de şu olsa ne güzel olur”, “Ben böyle bir şey yapmak istiyorum” dediğiniz her şeyi Kaos GL’de hayata geçirebilirsiniz. Daha güzel bir dünya yaratmak için çalışabiliriz.

Bu doküman yeteri kadar açık değil, benim aklımda onlarca soru var ya da ben şunu merak ediyorum derseniz doğrudan dergi@kaosgl.org’a mail atabilirsiniz

Yerel Muhabir Ağı,

Kaos GL, medyaya hakim olan homofobik söylem içerisinde eşcinselliğin ele alınışı ve sunuluşuna dair eleştirel yaklaşımlar geliştirmekte, politika ve proje üretmekte, LGBT özgürlük mücadelesini medyada görünür ve “dile getirilebilir”

bir noktaya taşımak amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Medyada çıkan homofobik söylemin egemen olduğu haber ve yorumların irdelendiği toplantılar ve eğitimler yapmak istiyoruz. Medya alanındaki homofobiye karşı daha etkin bir söylem geliştirmek ve LGBT gerçekliğinin medyada istismara uğramadan özgürce, kendi varoluşunu saklamadan ortaya çıkabileceği bir alan yaratmak istiyoruz.

Medyadaki haberler içerisinde lezbiyen, gey, biseksüel ve trans kimlikler istismar edildiği takdirde bu alanda haber yapıp bağımsız iletişim kanallarına ve insan hakları örgütlerine ve uluslararası düzlemde duyurmak istiyoruz.

Medyada homofobiye karşı söylem geliştirmek amacıyla bilgilendirici materyaller hazırlamayı, medyada LGBT kimliğinin sunumu üzerine Türkiye’den ve yurtdışından akademisyenler ve medya çalışanlarının katılacağı eğitimler düzenlemek istiyoruz.

Kendi haberimizi kendimiz yazmak ve eşcinseller için homofobiden arınmış haberler hazırlamak istiyoruz.

Çalışma Hayatı, Hukuk, LGBT Hakları, Ruh Sağlığı, Eğitim ve Kampüs, Aile, Askerlik gibi hayatın her alanında, medyadan sokağa eşcinsellikle ilgili gündemi takip etmek ve bu gündemi, Türkiyeli Eşcinsellerin haberdar olmasını sağlamak üzere

Kaos GL Dergisi ile kaosgl.org sayfalarına taşımak için kendi haberlerimizi yapmak istiyoruz.

Eşcinsel bireylerin bulundukları şehirlerde, eşcinsellerin yaşadıklarının ve sorunlarının doğrudan özneleri ve birincil elden kayda geçiricileri olmalarının olanaklarını yaratmayı ve bunun için bir ağ örmeyi amaçlıyoruz.

ULUSLARARASI

HOMOFOBİ KARŞITI BULUŞMA

Uluslararası Homofobi Karşiti Buluşma

Nedir?

Kaos GL tarafından koordine edilen ve 2006'dan beri her yıl, 17 Mayıs Haftasında homofobi ve transfobiye karşı örgütlenen uluslararası bir etkinliktir.

Homofobi Karşiti Buluşma ilk kez 2006 yılında yapıldı. İlk 3 yılında Ankara ile sınırlı kalan Buluşma, 4.Yılında 6 şehre, 2010 yılında ise 5 Mart-16 Mayıs tarihleri arasında 16 şehre yayıldı.

Neden 17 Mayıs?

17 Mayıs, Uluslararası Homofobi Karşıtlığı Günü'dür.

Uluslararası Homofobi Karşıtlığı Günü, cinsiyet kimlik veya cinsel yönelimlerle ilgili tüm fiziksel, ahlaki veya sembolik şiddetlere karşı eylem ve karşı durma günüdür. İnsanların eşitliği için mücadele eden tüm girişimlere ilham ve destek vererek, her biriyle koordinasyon içinde olmayı amaçlamaktadır.

Neden Anti-Homofobi?

Cinsel yönelimimiz ve cinsiyet kimliğimizden dolayı ayrımcılığa maruz bırakılıyoruz ve hayatın her alanında homofobik tutum ve davranışlarla karşı karşıya kalıyoruz. Homofobiye karşı duramadığımızda, kaygılarımızı ve öfkemizi içimizde büyütüp, kendimize ve kendimizden olanlara yöneltiyoruz. Oysa bu, ihtiyacımız olan en son şey olsa gerek!

Homofobi probleminin sadece Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Travesti ve Transeksüel (LGBT) bireylerin değil, aynı zamanda heteroseksüel bireylerin de meselesi olduğu gerçeğinin bilince çıkarılmasını istiyoruz.

Neden Buluşma?

Çünkü 2006 senesinden beri Ankara'da ve Kaos GL Derneği tarafından düzenlenen Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma ile, Türkiye'deki LGBT bireylere yönelik ayrımcılığın tartışılmasına ve görünürlüğünün sağlanmasına zemin yaratmayı amaçlıyoruz.

Buluşma ile LGBT bireylerin ve heteroseksüellerin birlikte özgürleşeceği bir dünyaya dair düşüncelerimizi paylaşmak ve tartışmak istiyoruz. Sorunlarımıza çözüm yolları arıyoruz ve bulduğumuz çözüm yollarını paylaşmak ve gerektiğinde birlikte müdahale edebilmenin maddi ve manevi olanaklarını yaratmak istiyoruz. Tüm bunları yüz yüze ve birlikte yapmak istiyoruz! Yeni insanlarla tanışmak, dertleşmek, sohbet

etmek, kaygılarımızı azaltmak, rahatlamak istiyoruz!
Ne suç, ne günah, ne hastalık; yaşasın eşcinsel aşk!

Neden Uluslararası?

Homofobinin küresel bir mesele olduğunu biliyoruz; bu gerçekten hareketle Ortadoğu, Balkanlar, Kafkaslar, Avrupa, Amerika, Asya ve dünyanın diğer her bölgesindeki LGBT bireylerin homofobiye karşı mücadele deneyimlerini öğrenmek ve kendi deneyimimizi onlarla paylaşmak istiyoruz.

Homofobiye karşı mücadelede küresel dayanışma ağı oluşturmak istiyoruz.

Evsahibi Kim?

Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'nın ev sahipliğini Kaos GL yapıyor.

Kaos GL, LGBT hakları için mücadele eden bir örgüttür. 90'lı yılların başından beri çalışmalarını Ankara'da yürüten örgüt, 2005 senesinde yasal bir derneğe dönüşerek "Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği" adını aldı.

1994 senesinden beri aralıksız çıkan ve tüm Türkiye'ye dağıtılan "Kaos GL Dergisi"ni çıkaran örgüt, derginin yasallaşmasının ardından 2000 yılında Türkiye'nin ilk LGBT kültür merkezi ve kütüphanesini kurdu.

Kaos GL, LGBT bireylerin insan haklarının görünürlüğüne sağlamak için kadın örgütlerinden insan hakları örgütlerine

ulusal ve uluslararası pek çok kurum ve kuruluşla ortak çalışmalar yürütmektedir.

Kaos GL, Türkiye'nin farklı şehirlerinde LGBT bireylerin kendi örgütlerini oluşturabilmeleri için dayanışma göstermektedir.

Buluşmaya kimler katılabilir?

Buluşmaya, LGBT bireylerin sorunlarını ve homofobiye tartışıp birlikte özgürleşmek isteyen herkes katılabilir. Homofobi Karşıtı Buluşmaya veya buluşma kapsamındaki etkinliklerden herhangi birine katılmak için Kaos GL'li veya herhangi bir LGBT gruba üye olmanız gerekmez. Eşcinsel olmanız da gerekmez. LGBT grupların politikalarına katılmıyor da olabilirsiniz, yine de istediğiniz toplantıya katılıp tartışmaları dinleyebilir ve / veya fikirlerinizi paylaşabilirsiniz.

Bu yılki Buluşma'ya kimler katılıyor?

Türkiye'nin her yerinden LGBT bireyler, dernek ve oluşumlarla birlikte her yıl olduğu gibi yine yurt içinden ve yurtdışından akademisyenler, kadın örgütlerinden temsilciler, hukukçular, gazeteciler, sanatçılar, yazarlar, sivil toplum temsilcileri ile politikacılar katılıyor.

Kampüs Buluşmaları nedir?

2010 yılında "Homofobiye Karşı Kampus Forumu" adı altında 19 Mayıs Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Muğla Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Or-

tadoğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi, 9 Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi Beytepe kampüslerinde Homofobi Karşıtı Buluşma kapsamında yapılan kampüs etkinlikleri.

Hangi ölkelerden katılım olacak?

Norveç, Hollanda, İngiltere, Danimarka, İsviçre, Kanada, Makedonya, ABD, İsveç, Almanya, İtalya, Fransa, Polonya ve Sırbistan'dan hukukçu, politikacı, akademisyen, gazeteci, LGBT aktivistler Homofobi Karşıtı Buluşma'ya katıldılar. 2010 yılının Buluşma'sına ise Küba, İspanya, Kanada, İsveç, Norveç, Almanya, ABD, Hollanda, Belçika, İngiltere ve Azerbaycan'dan katılımcılar bekliyoruz.

Buluşmaya katılım ücretli mi?

Buluşmaya katılmak ücretli değildir. Tüm söyleşiler, konferanslar, film gösterimleri, forumlara ücretsiz katılabilir, dinleyebilir, izleyebilir ve tartışmalara dâhil olabilirsiniz.

Bazı parti ve atölyeler ücretli olabilir ve ücretli etkinlikler önceden ilan edilir.

Homofobiye Karşı Yürüyüş nedir?

Homofobiye Karşı Buluşma haftasında, salon ve kampüs etkinlikleri haricinde yapılacak açık hava etkinliğidir. Yürüyüş,

her yıl 17 Mayıs haftasında Buluşma kapsamında yapılır.

Nerde kalabilirim?

Buluşmayı izlemek için Ankara dışından gelecekseniz, Buluşma boyunca, Kaos GL gönüllüleri sizi misafir edebilirler. Eğer otelde kalmak isterseniz, size yardımcı olması için, birlikte çalıştığımız bir organizasyona yönlendirebiliriz.

Buluşmayı nasıl finanse ediyorsunuz?

Buluşma aktivitelerinin bir kısmını Kaos GL Derneği olarak gönüllülerin ve bazı sivil toplum kuruluşlarının dayanışması ile karşılıyoruz. 5. Buluşma'nın finansal desteğini, Açık Toplum Vakfı, Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği, Center for Lesbian and Gay Studies (CLAGS), Norveç Büyükelçiliği, Smashing Pink, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, İngiltere Büyükelçiliği ve Almanya Büyükelçiliği'ni yapıyor.

HOMOFOBİYE KARŞI BÖLGESEL AĞ

Ortadoğu, Kafkasya ve Balkan Ülkeleri LGBT Ağı

Homofobiye karşı mücadelede dayanışma için Ortadoğu, Kafkasya ve Balkan Ülkeleri LGBT Ağı oluşturmak istiyoruz.

Kaos GL bu metni, "Homofobiye Karşı Bölgesel Ağ" girişimi için hazırladı.

GEREKÇE

- Kaos GL, 2011 yılında, 6. Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'yı örgütleyecek.
- 2006'dan beri devam eden Buluşma'nın temel forumlarından biri "Homofobiye Karşı Mücadelede Uluslararası Deneyimler" oldu.
- Kaos GL, 16 yıl önce kendini deklare edip mücadele perspektifini tanımlarken, "Ortadoğu ve Balkan Ülkeleri Eşcinselleri Konferansı"nı bir hayal olarak ilan etti.
- Bölge ülkelerindeki LGBT'lerin varoluş ve özgürlük mücadeleleri, Türkiye'nin ilk LGBT örgütlerinden biri olan Kaos GL'nin sürekli gündemlerinden birini teşkil etti.
- Ortadoğu, Kafkasya ve Balkan ülkelerinin sahip olduğu her etnik, dinsel ve kültürel çeşitliliğin yansımaları Türkiye toplumunda da mevcuttur.
- Kaos GL, söz konusu çeşitliliğin LGBT harekette de karşılığını bulması ve kendini ifade edebilmesi için en baştan beri çalışır.
- Türkiye dahil bölge ülkelerinde homofobi, sivil toplum ile kamusal alanda, ırkçılık ve milliyetçilik ile sarmalanarak kurumsallaşmaktadır.
- Kurumsallaşan homofobi, bölge ülkeleri arasındaki tarihi düşmanlıklara eklemlenerek toplumlar arasındaki mevcut yabancılaşmayı arttırmaktadır.

- Bölgedeki ırkçı ve milliyetçi politikaların homofobik ve cinsiyetçi tezahürlerine karşı mücadele edecek olanlar doğrudan yerel LGBT örgütlenmeleri ve bu örgütlenmelerinin kendi aralarında kuracağı bölgesel yatay ağıdır.

VAROLAN DURUM

- Bölge LGBT örgütlenmeleri uluslararası ağlarda karşılaşılsalar da kendi aralarındaki iletişim yeterli değildir.
- Bölgedeki LGBT varoluşunun antropolojik ve sosyolojik bilgisine doğrudan erişimin yerel ve bölgesel olanakları değerlendirilememektedir. Söz konusu bilgi daha çok oryantalist ve kolonyalist bir dolayımından süzülerek bölgeye gelmektedir.
- Bölge LGBT örgütlenmeleri arasındaki iletişimsizliğin temel nedenlerinden biri fiziki olup maddi engellerden kaynaklansa da kendi toplumuna ve bölgeye yabancılaşma diğer tüm engellerin aşılmasında belirleyici olmaktadır.
- Bölgedeki LGBT bireyler kendi hayatlarına sahip çıkamamakta ve kurtuluşu bölge dışına özelde “Batı”ya gitmekte bulmaktadır. Özellikle İran’da ise can güvenliği bulunmadığından, Türkiye üzerinden Avustralya, Kuzey Amerika ve Kuzey Batı Avrupa’ya ilti

ca etmek üzere yoğun bir LGBT sığınmacı akını yaşanmaktadır.

- Bölge ülkelerinin hükümetleri LGBT haklarının insan hakları olduğu gerçeğini kabul etmeye yanaşmamaktadır.
- Bölge ülkelerinin bazıları resmi ve hukuki görmezden gelme ile yetinmeyip, LGBT realitesinin inkârını bir devlet politikası olarak kurmakta ve LGBT'leri sosyal-hayattan dışlamakta, yaşam hakkını gasp etmekte, sosyal hayattaki kültürel cezalandırmalara seyirci kalmaktadır.
- Bölge ülkelerinde ırkçılığa, milliyetçiliğe, cinsiyetçiliğe karşı mücadele eden sivil toplum kuruluşları ve sendikalar homofobiye karşı mücadeleyi kendi alanlarına dahil etmekte gönülsüz davranmaktalar.
- Sosyal ve kültürel etkileri farklılık gösterse de bölge ülkelerinde hakim üç büyük din de homofobik söylemi üretmekte ve yaymaktadır.
- Irkçı ve milliyetçi söylemlerin devlet politikaları ile kurumsallaştırılması, ülkeler arası sınırların aşılma toplamlar arası sınırlara dönüşmesine yol açmaktadır.
- Eski Yugoslavya'nın dağılması ile birlikte ortaya çıkan yeni milliyetçiliklerin ortak üretimi homofobi olmuştur.
- Türkiye-Ermenistan sınırı açılmazken iki toplumda da

milliyetçilik ve homofobinin üretilmesi için her türlü kapı sonuna kadar açılabilir.

- Bosna-Hersek ile Sırbistan arasındaki milliyetçi ayrışma homofobik ortaklaşmaya hâlel getirmediği gibi Kıbrıs'taki ayrışmada da milliyetçilik ile homofobi aynı şekilde birbirini beslemektedir.
- İran yönetiminin homofobik inkârı yaşam hakkının ihlaline yol açmakta ve İranlı LGBT sığınmacıların sorunlarını kronikleştirmektedir.
- Irak'taki işgal ve savaş ortamı geleneksel homofobik söylemleri şiddete dönüştürmüş ve LGBT'lerin yaşam hakkını ortadan kaldıran bir ortama yol açmıştır.
- Savaş ortamında Filistinli eşcinseller gözden çıkarılacak ilk kesim olmakta, çifte kısıkaç ile kuşatıldıkları ablukayı yarmak için dayanışmadan yoksun bırakılmaktadır.
- Türkiye-Suriye arasında geçiş olanakları son zamanlarda artmış olup, Türkiye-Irak arasındaki geçiş olanaklarının yakın zamanda artma olasılığının güçleneceği anlaşılmaktadır.

HEDEF

- Homofobiye karşı mücadelede dayanışma için Ortadoğu, Kafkasya ve Balkan Ülkeleri LGBT Ağı oluşturmak istiyoruz.

- Bölgede, LGBT'lerin kendilerini saklamak zorunda kalmadan ifade edebilecekleri ve yaşayabilecekleri bir sosyal, kültürel ve politik hayatı amaçlıyoruz.
- LGBT'lerin kendi bölgelerinde doğrudan örgütlenmelerini ve mevcut örgütlenmelerin bölgesel dayanışması ile güçlenmelerini istiyoruz.
- Homofobi probleminin sadece LGBT bireylerin ve örgütlenmelerinin değil, aynı zamanda bölgede ırkçılığa, milliyetçiliğe, cinsiyetçiliğe karşı mücadele eden sivil toplum kuruluşları ile sendikaların da meselesi olduğu gerçeğinin bilince çıkarılmasını ve gündeme alınmasını istiyoruz.
- Bölge medyasının nefret söylemi üreten, milliyetçiliği körükleyen ayrımcı, militarist, cinsiyetçi ve homofobik dilinin değişmesini ve barışçıl bir yayıncılığın gelişmesini hedefliyoruz.
- LGBT örgütlenmeleri olarak bölge ülkelerinin devlet politikalarından yana değil etnik ve dini kökenlerinden dolayı ırkçı, ayrımcı uygulamalara hedef olan sosyal, kültürel, dini kesimlerden yana politikaların savunulması ve hayata geçirilmesini destekleyeceğiz.

NE YAPACAĞIZ?

- Homofobinin küresel bir mesele olduğu gerçeğinden hareketle Ortadoğu, Kafkasya ve Balkan bölge

sindeki LGBT bireylerin ve örgütlerin homofobiye karşı mücadele deneyimlerini öğrenmek ve kendi deneyimimizi paylaşmak istiyoruz.

- Bölge toplumlarında ve kültürlerinde LGBT bireylerin ve heteroseksüellerin birlikte özgürleşeceği bir dünya ya dair düşüncelerimizi paylaşmak ve tartışmak istiyoruz.
- Sorunlarımıza çözüm yolları arıyoruz ve bulduğumuz çözüm yollarını paylaşmak ve gerektiğinde birlikte müdahale edebilmenin maddi ve manevi olanaklarını yaratmak istiyoruz.
- Öncelikle Ermenistan, İsrail, Filistin, Lübnan, Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan, Bosna Hersek, Hırvatistan, Gürcistan, Kıbrıs (Kuzey/Güney), Azerbaycan gibi ülkelerden katılımcıları Türkiye'nin başkenti Ankara'ya, 17 Mayıs haftasına, 6. Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'ya davet edeceğiz. Buluşma kapsamında 1 tam günlük bir toplantı organize edeceğiz.
- Buluşmanın ardından seçilecek bölge ülkelerinden dördünde homofobiye karşı mücadele pratiklerinin aktarımları için atölyeler düzenleyeceğiz.

NASIL ÇALIŞACAĞIZ?

- Tüm bölge ülkelerinden LGBT örgütler ve inisiyatifler Homofobiye Karşı Bölgesel Ağ'a katılabilir.

- Yerel koşullarından dolayı kendi ülkesinde çalışmadığı için başka ülkelerde kurulmuş LGBT inisiyatif ve örgütler de Bölgesel Ağ'a katılabilecekler.
- Bölgeden katılmak isteyen her LGBT inisiyatif ve örgüt te açık ve önceden duyurulacak toplantılar yapacağız.
- Bölgesel yatay ağda bir araya gelmek için devlet politikalarından kaynaklanan önyargılardan uzak duracak, ayırım yapmadan yerel ve ortak sorunlar üzerinden bir araya geleceğiz.
- Deneyim, bilgi paylaşımı ve haberleşmek için e-grup oluşturacağız.
- 17 Mayıs haftasında, Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma kapsamında 1 veya 2 günlük Bölgesel Ağ Toplantısı organize edeceğiz.

Organizasyonda görev alabilir miyim?

Elbette! Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'nın organizasyonunun ve gerçekleştirilmesinin her aşamasına katılmanızı bekliyoruz.

Önerilerinizi paylaşabilir ve / veya doğrudan sorumluluk alabilir, katkıda bulunabilirsiniz! Buluşma'nın her aşamasına dair önerilerinizi ve katkılarınızı bizimle lütfen paylaşın.

Organizasyon, konular, konuşmacılar, konaklama/misafir etme, ulaşım, sponsor, yemek-kahvaltı, parti, çeviri, mekan, yurtdışından/Ortadoğu, Balkan vb. katılım, web, ...

Buluşma programını nasıl takip edebilirim?

Buluşma programını web sitemiz www.antihomofobi.org ya da www.kaosgl.org adresinden takip edebilirsiniz.

Buluşma için kiminle iletişime geçebilirim?

Homofobi Karşıtı Buluşma Koordinasyonu:

Nevin Öztop & Ali Erol

Kaos GL Derneği

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, 29/12, Kat:6, Demirtepe/Kızılay - Ankara

Tel: 0312 230 0358

Faks: 0312 230 6277

Ali Erol kaosgl@kaosgl.org

Nevin Öztop nevin@kaosgl.org

Baskı

Ayrıntı Basımevi

İvedik Organize Sanayi Bölgesi 28. Cadde

770 Sokak No:105/A Ostim/ANKARA

Tel: 0.312 394 55 90